

Sigtunastiftelsen
Våren 2026

Magasin

*Med hela
vårens
program!*



Trevnaden framför allt

ARKITEKT JOHN ÅKERLUNDS VISION
OM SIGTUNASTIFTELSEN

**Våra tre sommelierer delar
med sig av sina bästa vintips.**

**Krönika av Göran Rosenberg:
"Tro är inte bara en fråga om
religion."**

**Sigtunaförfattaren Anneli
Jordahl om nya romanen
"Kallet".**

Livet ger sig inte

Ett hem, en borg, en skola, en helgedom, så sammanfattas visionen om Sigtunastiftelsen. Grundarnas idé var att skapa platsen för dialog, bildning och humanism. Visionen tog gestalt i en 7 400 kvm byggnad på en tallb eklädd kulle i Sigtuna. Det är en unik plats som andas både spännande historia och nutid som pockar på vår uppmärksamhet.

För arkitekten John Åkerlund var det angeläget att lyssna in platsens själ och låta verksamhetens idé vara bärande i utformandet av det rumsliga. Utsmyckningar fick inte ta över och skymma själen. Rummen och husen skulle vara ”ödmjuka tjänare”. Läs mer om Åkerlund i detta Magasin.

Grundaren Manfred Björkquist och arkitekten Åkerlund reser till Sigtuna en yrvädersdag 1915. Efter två timmars slädfärd från Märsta pulsar de omkring i djup snö på den obebyggda kullen med tallar. De känner in platsen. Här skulle Sigtunastiftelsen ligga. Efteråt slår de sig ned på Stadshotellet för att äta middag med lantmäteriets representant. Det var svinkallt i restaurangen och sällskapet beställde in vantar till efterrätten.

Tiderna var bistra och de hade från början varken pengar eller någon tomt att bygga på. Men visionen bar och de GÖR den. Trots att de var unga och få trodde att de skulle lyckas.

För Åkerlund var trevnaden viktig. Sigtunastiftelsen skulle andas hemtrevnad. För Björkquist var det angeläget att förutom folkhögskola skulle det också finnas ett gästhem. Det vi kallar hotell i dag. Hemmet som metafor var tidstypiskt men det slår an något även hos nutidsmänniskan som längtar efter sammanhang och trygghet. Här på Sigtunastiftelsen ska gästfrihetens idé råda och hemtrevnadens omsorg kännas.

I dag ser vi ett växande intresse för konsthantverket. Sigtunastiftelsen är ett barn av Arts & Crafts-rörelsen. Vårt symposium i februari har temat ”Handen och anden – vårt behov av skapande” där bland annat glaskonstnären Evelina Dovsten medverkar. Läs intervjun med henne.

Möbeldesignern Carl Malmsten har inrett delar av Sigtunastiftelsen och i vår Sällskapsvåning kan du slå dig ned i hans möbler. Malmsten höll slöjdkurser i Sigtuna på 1930-och 40-talen. Alla har en skaparande, menade Malmsten. I vår mörka tid vill vi lyfta fram det som ger liv – i mötet med konsten och kulturen lika väl som i dialogen om vår tids angelägna samhällsfrågor. Sigtunastiftelsen är en plats för både återhämtning och engagemang, för både det kontemplativa och det kreativa, här får man bara vara eller börja skapa.

Vid invigningshögtiden i augusti 1918 betonade ärkebiskop Nathan Söderblom att tron på att Gud är Skaparen innebär att



Helle Klein, direktor.

världen aldrig kan ses som färdig. Han varnade för att enbart se till traditionen, som om allt är sagt och gjort en gång för alla, utan lyfte fram Sigtunastiftelsens lösenord: Gud verkar allti jämt.

Och vi är kallade att vara medskapare. I den andan bygger vi vidare på vår idé. I den andan välkomnar vi dig som gäst oavsett om du är här för att njuta av mat och dryck, bilda dig på en kurs, festa med vänner, gå på konsert eller få din världsbild utmanad i dialog med andra.

Världen är osäker men ett vet vi, snart börjar rosorna slå ut i vår Rosengård. Vårens löfte är just detta, att Skapelse pågår. Livet ger sig inte.

Det är hoppfullt.

Välkommen till Sigtunastiftelsen.

HELLE KLEIN | DIREKTOR

FOTO: RICHARD L ERIKSSON

INNEHÅLL

6	TREVNADEN FRAMFÖR ALLT Om arkitekten John Åkerlund och hans tankar kring Sigtunastiftelsen.
10	DU KAN ALDRIG VETA VEM DET ÄR SOM ROPAR Sigtunaförfattaren Anneli Jordahl om nya romanen <i>Kallet</i> .
12	DRAMA I BIBLIOTEKET Etienne Glaser framför <i>Så var det</i> i Sigtunastiftelsens nya Teaterbar.
14	FORMEN EKAR I MIG Konstnären Evelina Dovsten om vårens utställning <i>I lungornas oscillerande rörelse</i> .
16	SIGTUNASTIFTELSENS SOMMELIERER Åsa Fredriksson, Jan Silvergren och Christer Birgersson ger sina bästa vintips.
20	PALESTINASAMLINGEN SKÄNKES TILL MEDELHAVSMUSEET Tusenåriga föremål från Mellanöstern visas i ny utställning.
24	TRONS SPRÅK Krönika av Göran Rosenberg.
26	PSALMENS MYSTIK Essä av Susanne Wigorts Yngvesson, professor i Etik vid Enskilda Högskolan Stockholm.
30	VÅRENS KALENDARIUM

BOKA EVENEMANG
Boka evenemang via kalendariet på www.sigtunastiftelsen.se om inget annat anges.

KONTAKTA OSS
Om du har frågor om våra kulturevenemang eller vår programbokning vänligen kontakta program@sigtunastiftelsen.se

FÖR ÖVRIGA FRÅGOR ELLER BOKNING AV HOTELL ELLER KONFERENS
vänligen kontakta info@sigtunastiftelsen.se eller telefon 08 592 589 00



Sigtunastiftelsen Magasin | Våren 2026

Ansvarig utgivare
Helle Klein

Redaktör
Sofia af Geijerstam

Grafisk design
Cecilia Undemark Péterfy

Omslagsbild
Skiss av Sigtunastiftelsens arkitekt John Åkerlund.

Medverkande i detta nummer
Christer Birgersson
Anders Claesson
Kerstin Dillmar
Anders Edström
Anne Engel
Åsa Fredriksson
Sofia af Geijerstam
Emanuel Karlsson
Helle Klein
Göran Rosenberg
Jan Silvergren
Susanne Wigorts Yngvesson

Tryckeri
Stibo Complete
– ett miljöcertifierat tryckeri

Papper
Amber Graphic

Adress
Sigtunastiftelsen
Box 57, 193 22 Sigtuna

Telefon
+46 (0) 8 592 589 00

E-post
info@sigtunastiftelsen.se

Webb
www.sigtunastiftelsen.se
www.sigtunastiftelsenmagasin.se

Följ oss gärna i våra sociala kanaler

Instagram

Facebook

LinkedIn



Sigtunastiftelsen
är en Svanenmärkt
anläggning.



NOTISER

Teo i Tiden – ny scen på bokmässan

Bokmässan 2026 får en helt ny scen med fokus på teologi och vår tids angelägna frågor. Bakom scenen står Sigtunastiftelsen, Teo Talks, Joachim Berner och Lunds Missionssällskap.

– På denna nya scen är det teologi ur olika aspekter som kommer att vara i centrum och mötet mellan olika världar: kyrka-samhälle-kultur-näringsliv. Scenen kommer att präglas av oväntade möten och dialog om vår tids angelägna frågor, säger Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

I år kommer Teo i Tiden att ta fasta på folkbildning, ett av bokmässans övergripande teman 2026. Scenen kommer även att lyfta frågor kring nyöversättningen av Nya testamentet.

Den nya scenen arrangeras i samverkan med Svenska kyrkan och scenen Se människan. Med fördjupade samtal kring teologins möte med nutidens frågor vill initiativtagarna skapa nya möten mellan forskare, kyrka och kultur och näringsliv.

GÅ MED I SIGTUNASTIFTELSENS VÄNNER!

Sigtunastiftelsens vänner startade våren 2025 och redan under första året fick vi 300 medlemmar. Och vi vill bli fler.

Som vän till Sigtunastiftelsen får du många fina erbjudanden:

- Vänkvällar två gånger om året då vi bjuder på något gott att äta och dricka och berättar om vad som är på gång.
- 20 % Vänrabatt i restaurangen
- 10 % Vänrabatt på hotellet
- 10 % Vänrabatt i butiken
- Rabatt på utvalda kulturevenemang
- Prenumeration på Sigtunastiftelsen Magasin. Två nummer om året skickas kostnadsfritt.

Kostnad 250 kr/år
Kontakta: vanner@sigtunastiftelsen.se

Årets författarstipendiater

Sigtunastiftelsen har delat ut författarstipendier sedan 1937. I år går stipendiet till Katarina Bjärvall, Marie Lundström, Kristina Sigunsdotter, Amanda Svensson och Marie Silkeberg.

Katarina Bjärvall är journalist och författare. 2020 belönades hon med Guldspaden för *Störningen: adhd, pillren och det stressade samhället*. Hennes senaste bok gavs ut 2022, *Lutad mot ett spjut: Mary Wollstonecrafts resa i Skandinavien 1795*.

Marie Lundström är författare och radiojournalist och har sedan 2012 lett *Lundströms Bokradio* i P1. Marie Lundström debuterade som romanförfattare 2020 med romanen *Sanningens kalas*.

Kristina Sigunsdotter är författare, poet, dramatiker och bildkonstnär. Kristina Sigunsdotter författardebuterade 2011 med diktsamlingen *Sjöpojken*. 2017 kom hennes första barnbok *Min krokodil tror att den är en racerbil*. Tillsammans med illustratören Ester Eriksson tilldelades hon Augustipriset 2020 i barn- och ungdomskategorin för *Humlan Hanssons hemligheter*. Hösten 2025 kom *Trädet under jorden*, en saga om Karin Boye, tillsammans med illustratören Jenny Lucander.

Amanda Svensson är författare, kulturskribent och översättare. Hon debuterade 2008 med romanen *Hey Dolly*. Hennes andra roman *Välkommen till den här världen* (2011) nominerades till Augustipriset. Hennes senaste roman är *Själs telegraf* (2023), en berättelse om kärlek och ägande, lojalitet och svek.

Marie Silkeberg är författare och översättare. Hon har främst skrivit poesi men även dramatik och essäer. Som poet debuterade hon 1990 med *Komma och gå*. Hon har gett ut ett tiotal diktsamlingar, senast *Hjärta, jägare* (2025), en sorgesång över en vän.



Katarina Bjärvall.



Marie Lundström.



Amanda Svensson.



Kristina Sigunsdotter.



Marie Silkeberg.

NOTISER

Tack för allt, Caroline!

I augusti förra året somnade biskop emerita Caroline Krook in efter en tids sjukdom. Hon blev 80 år. Saknaden är stor, också för mig personligen som känt henne sen jag var barn i Lund. Sigtunastiftelsen var hennes andra hem. Hon var engagerad i stiftelsens styrelse under tjugo års tid, varav nio år som ordförande. Redan som ung kom hon till Sigtunastiftelsen. Hon hade känt prästkallelsen i tonåren men älskade också teatern. Hon var kluven mellan teatern och kyrkan. Men så mötte hon Olov Hartman och Sigtunastiftelsens miljö av konst, kultur och teologi.

– Jag fick då se att man kunde vara både präst och syssla med teater, berättade Caroline när jag pratade med henne i våras.

Hon blev med tiden vår kyrkas förnämsta uttolkare av Olov Hartmans kulturteologi. När Farsta församling bestämde sig för att plocka upp Hartmans kyrkospel *Profet och timmerman* bestämde vi oss för att ha en föreställning i Studiokyrkan här i Sigtuna. Jag bad Caroline att göra en introduktion för publiken. Det blev en oförglömlig kväll i studiokyrkan där Caroline, trots att hon då var märkt av lungsjukdomen, var i sitt esse.

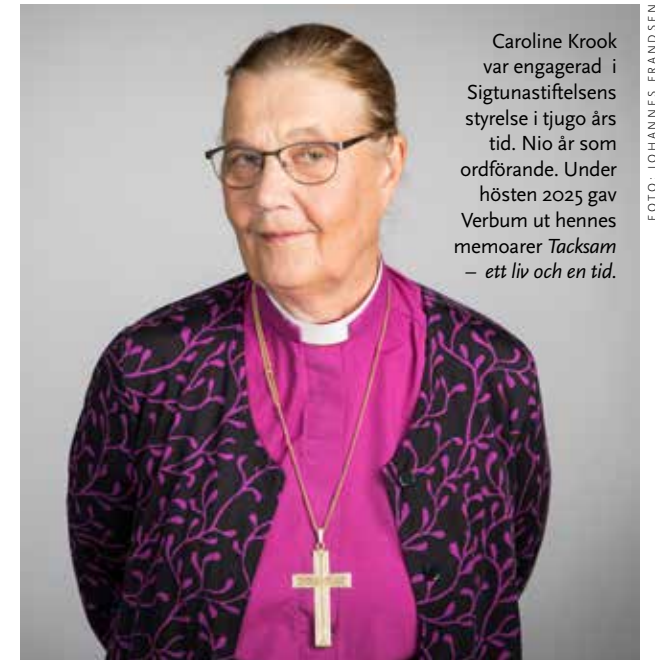
Caroline var en stark röst för de mest utsatta i både kyrka och samhälle. Jag minns när hon deltog i Påskupproret och agerade för en mer generös flyktingpolitik. Hon diskuterade amnestifrågan i Aktuellt med dåvarande invandrarministern. Ministern försökte med allehanda krumbukter, statistik och ekonomi hävda att politikens inriktning var den rätta.

Då sa biskop Caroline med sin tydliga stämma: Det handlar om Nåd.

Plötsligt blev det aldeles stilla i Aktuellt-studion och varken programledare eller minister kunde säga emot.

Tidigt drev hon kampen för de homosexuellas rätt. Självklart blev hon inbjuden att invigningstala på Stockholm Pride 2004. Det var inte ofarligt. Livvaktsskydd måste till. Men kärleken hon fick av publiken och hela HBTQ-världen var enorm.

Utan Caroline hade jag själv aldrig engagerat mig i kyrkan. Uppvuxen i ett icke-religiöst hem fanns inte traditionen att gå i kyrkan men skolavslutningarna i S:t Hans kyrka i Lund var små högtidsstunder som jag för allt i världen inte ville missa.



Caroline Krook var engagerad i Sigtunastiftelsens styrelse i tjugo års tid. Nio år som ordförande. Under hösten 2025 gav Verbum ut hennes memoarer *Tacksam – ett liv och en tid*.

FOTO: JOHANNES FRANSEN

Församlingsprästen Caroline kunde berätta bibelhistorierna så att vi barn drogs in i skeendet och lärde oss kärleken till Gud och nästan.

Många år senare blev hon min vigningsbiskop när jag prästvigdes i Storkyrkan 2008. När jag installerades som direktor på Sigtunastiftelsen kom Caroline med en liten bokhöj med rött band omkring. Jag fick ära hennes Hartman-böcker där han skriver om kulturens betydelse.

”Var brinnande i Anden – tjäna Herren” var hennes valspråk och biskopsvapnet var bilden av kvinnan vid Sykars brunn, en berättelse hon älskade. Hon var själv en kvinna som gick före och blev en förebild för oss andra.

Vi är glada att vi hann göra Caroline till hedersmedlem i Sigtunastiftelsens nystartade vänförening. Vi kommer att låta måla ett porträtt av henne så att hon får hänga i Rådssalen bland Manfred, Nathan och Olov. Jag berättade detta för henne några månader innan hon dog och hon blev mycket glad.

Hon älskade Sigtunastiftelsen och vi älskade henne. Nu är det upp till oss att vara brinnande i Anden och stå i tjänst för Gud och nästan.

Helle Klein, direktor

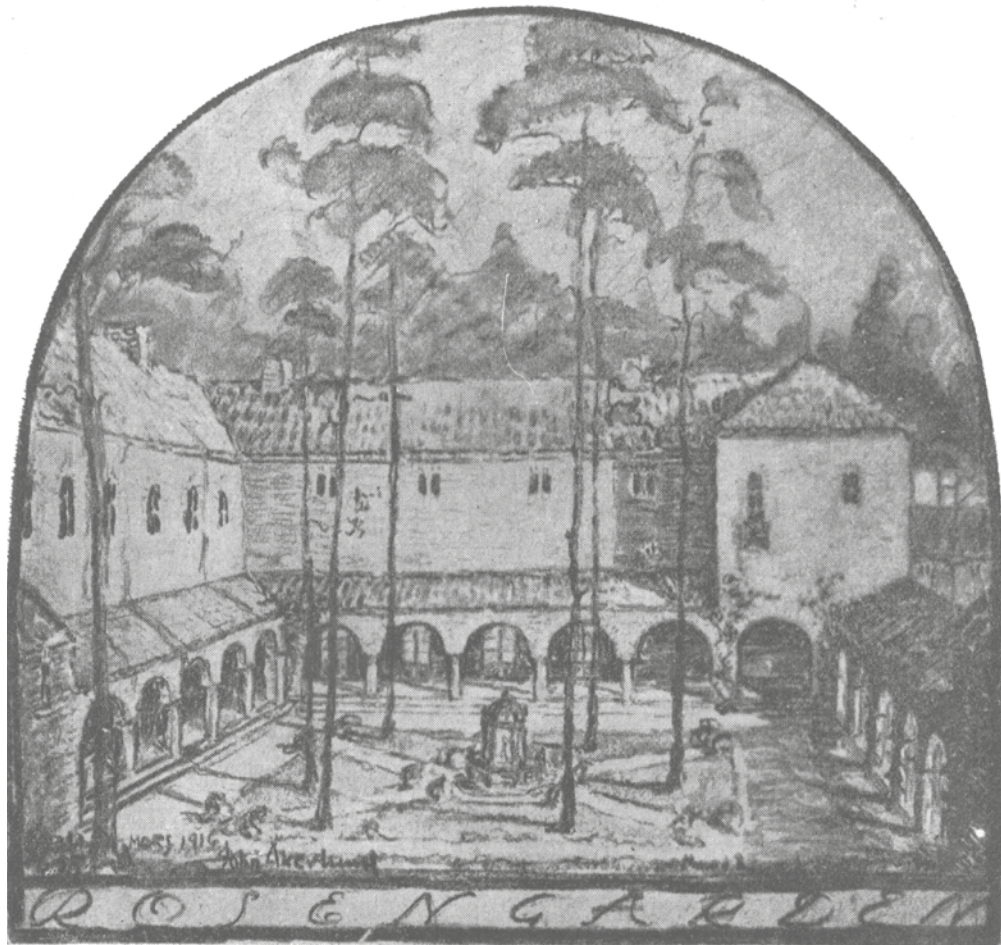


FOTO: SIGTUNASTIFTELSENS ARKIV

Trevnaden framför allt

Arkitekt John Åkerlunds dröm om Sigtunastiftelsen

TEXT | SOFIA AF GEIJERSTAM

Sigtunastiftelsens labyrintiska byggnad påminner både om ett kloster och en borg, en plats där man gång efter annan förrirrar sig i trappor och prång precis så som arkitekten John Åkerlund en gång hade tänkt det. Men viktigast av allt var ändå enkelheten och trevnaden, en idé som väcktes redan vid det första mötet med Sigtunastiftelsens grundare Manfred Björkquist.

DET ÄR EN KYLIG höstdag i Uppsala 1915. Den unge pedagogen Manfred Björkquist står lutad mot kakelugnen i sitt hem, kanske för att värma sig. I en bekväm stol alldeles intill har han placerat John Åkerlund, en jämnårig elektroingenjör som han kom i kontakt med under ett besök vid Sörängens folkhögskola. Det blir ett livligt samtal hemma hos Björkquist som pågår i tre timmar. Åkerlund själv beskriver det som "sällsynt starkt och fängslande". Och nog måste det ha varit så; för bara några dagar senare bestämmer de sig för att resa till Sigtuna för att inspektera en möjlig byggplats. De tar tåget från Uppsala till Märsta där häst och släde väntar. Efter två timmars dramatisk färd genom djup snö är de äntligen framme i Sigtuna. Det är en "yrvädersdag" och Åkerlund minns resan som mer av en "båttur genom höga vågor på upprört hav än en skön slädtur." De tar sig högst upp på en kulle och med snö upp till midjan blickar de ut över Mälaren. Två år senare, i oktober 1917, har deras gemensamma idé om Sigtunastiftelsen blivit verklighet. Ett hem, en borg, en skola och en helgedom står färdigt i Sigtuna. Att det ens är möjligt.

– Ja det är två unga män som båda förefaller ha haft gott självförtroende och ägt frejdigheten, säger Karin Hultén Eriksson, som 2005 disputerade med avhandlingen *Resande i arkitektur: John Åkerlunds liv och verk*.

SAKNADE FORMELL UTBILDNING

Att sätta en etikett på Åkerlund som arkitekt bär henne emot. Men om hon ändå ska försöka fänga hans särprägel är det en fri nationalromantik med inslag av klassicism, jugend och folkhemsfunctionalism. Att han fick Sigtunastiftelsen som uppdrag trots att han inte var skolad arkitekt är dock inte så anmärkningsvärt som man skulle kunna tro. Arkitekt som särskild yrkesgrupp uppstod först under

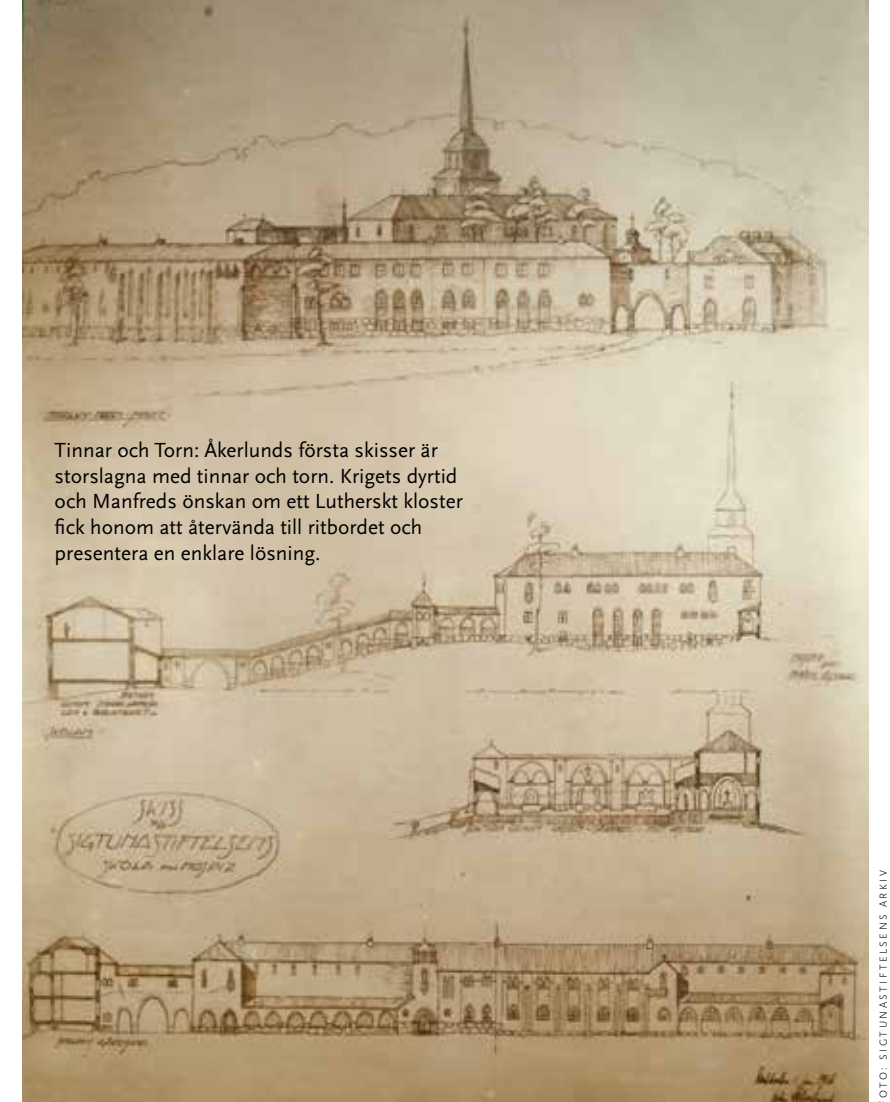


FOTO: SIGTUNASTIFTELSENS ARKIV

Tinnar och Torn: Åkerlunds första skisser är storslagna med tinnar och torn. Krigets dyrtid och Manfreds önskan om ett Lutherskt kloster fick honom att återvända till ritbordet och presentera en enklare lösning.

sent 1800-tal och byggherren anlitade ofta någon som genom lämplighet kunde visa sig duglig.

– Arbetet som elektroingenjör verkar inte ha gett Åkerlund de utmaningar han sökte och redan 1907 praktiserade han hos den väletablerade arkitekten Torben Grut och hade många uppdrag med både kyrkor och arbetarbostäder. Han var alltså inte oprövad när han påbörjar arbetet med Sigtunastiftelsen, förklarar Karin Hultén Eriksson.

ETT HEM EN BORG, EN SKOLA OCH EN HELGEDOM

Omständigheterna är allt annat än enkla när Björkquist och Åkerlund ska förverkliga sina idéer från det första mötet i Uppsala 1915. Åkerlunds första skisser är storslagna med tinnar och torn, men det är dyrtider på grund av kriget och när grundstenen läggs

1916 har man ännu inte löst frågan om finansiering. Det finns inte heller någon byggmästare som är kontrakterad. Åkerlund får gå tillbaka till ritbordet och presenterar senare ett nytt förslag som är både mindre och enklare till sin utformning.

– Åkerlund är en pragmatiker som lyssnar in både beställarens önskemål och platsens själ. Björkquist bars av den kanske något paradoxala idén om att Sigtunastiftelsen skulle vara ett lutherskt kloster, där inspiration från södra Europa skulle paras med nationella associationer.

Det är alltså inte bara ekonomin som sätter gränserna för utformningen utan också Björkquists önskan om att platsen skulle präglas av enkelhet och askes. I de senare ritningarna, de man valde att gå vidare med, smyger sig huskropparna in i terrängen med stor ödmjukhet för de stora furorna. ►



FOTO: SIGTUNASTIFTELSENS ARKIV

Grundstensläggningen: 16 juni 1916 läggs grundstenen för Sigtunastiftelsen. Processionen leds av Nathan Söderblom och JA Eklund. Manfred Björkquist går med skisserna under armen i samspråk med arkitekten John Åkerlund.

"Björkquist bars av den kanske något paradoxala idén om att Sigtunastiftelsen skulle vara ett lutherskt kloster..."

Det finns ett samspel och en respekt för naturen som också stämmer väl in i tidens influenser från Arts & crafts-rörelsen. Olaus Petrikapellet, *helgedomen*, som först hade utformats med en väl tilltagen spira blir i stället ett fyrkantigt torn med valmat tak som för tanken till Sigtunas kyrkoruiner. Tornets tjocka murar leder tanken till *borgen* – en symbol för kampen om, men också försvaret av, människans andliga värden. Åkerlund studerade särskilt cisterciensernas arkitektur, något som är tydligt i Rosengården med dess arkader och omgivande gästhemslängor. Där skulle gästerna uppleva känslan av ett *hem* med möjlighet till rekreation, samvaro och samtal kring samtidens viktiga frågor. Folkhögskolan, *skolan*, som var hjärtat i Sigtunastiftelsens verksamhet fram till början av 1990-talet, fick en betydligt betydligt mindre gård än den som ursprungligen planerades. Den som studerar Åkerlunds ritningar nogga noterar att en

hel länga som var tänkt för folkhögskolans räkning saknas i verkligheten. Den slutna borgen blev aldrig färdigställd.

ENKELHET OCH ÖPPENHET

Kanske var det ändå så att de ekonomiska begränsningarna skapade en plats som kom att ligga närmare platsens själ? En enkelhet och en öppenhet där lugna, osmyckade väggfält gav en känsla av lugn och en skönhet som ligger i proportioner, perspektiv och ytbehandling i stället för kostbar utsmyckning, menar Karin Hultén Eriksson.

– Enkelheten gör att Åkerlunds detaljer framträder desto tydligare. Det är ofta brutna tak, medvetet utformade men ofta relativt små tryckta entréer, loggior som både binder samman och delar. Det centrala är trevnaden som uppnås genom träinslag och dov färgsättning – ofta i bruna, grågröna eller blå toner. Möblerna har i regel en arkaisk framtoning. De öppna spisarna var också något av en Åkerlundsk specialitet.

SKOLOR OCH FJÄLLSTATIONER

Efter det första strapatsfyllda besöket i Sigtuna 1915 återvänder Åkerlund till

Sigtuna vid flera tillfällen. Nu med betydligt bekvämare färdmedel. Tjugo minuter i uppvärmd buss i stället för två timmars slädfärd som han själv konstaterar i Sigtunastiftelsens jubileumsskrift från 1942. Vid det här laget har han bidragit till att den tysta lilla staden förändrat sin karaktär och alltmer förknippas med skolestaden Sigtuna. Under denna tid har han också gjort sig ett namn som Svenska Turistföreningens arkitekt med fjällstationerna Saltoluokta 1918, Kvikkjokk 1928 och Grövelsjön 1937 på meritlistan.

Knappt tio år efter Sigtunastiftelsen tillkommer två nya läroverk med Åkerlund bakom ritbordet. Sigtunaskolan 1924, det som idag är Hotell Kristina och Sigtunastiftelsens Humanistiska läroverk 1926, ett Akropolis i miniatyr som skulle framhäva den klassiska kulturens värden. Sigtunaskolan hade en mer funktionalistisk stil som samspelade med uppdraget att fostra den unga generationen för näringslivets utmaningar. Och Åkerlunds gärning i Sigtuna stannar inte där. 1928 påbörjas arbetet med Lekmannaskolan, det som idag är Sigtuna Folkhögskola. Huvudbyggnaden stod klar först 1940 och efter många förslag från Åkerlund fick skolan

med sina rödfärgade trähus låna drag från traditionell svensk bondby.

EN RENÄSSANS FÖR ÅKERLUND

John Åkerlund har satt sin starka prägel på Sigtuna men har aldrig fått någon större plats i arkitekturhistoriska sammanställningar eftersom hans byggnader inte har ansetts vara så renodlade och nyskapande. Kanske en konsekvens av hans filosofi att alltid vara lyhörd för beställarens önskemål som möjligen hade sin grund i att han inte var skolad arkitekt. Men det han saknade i

form av utbildning kompengade han mer än väl med kunskapstörst och nyfikenhet menar Karin Hultén Eriksson. Och bilden av Åkerlund är på väg att förändras, inte minst för att så många av hans byggnader överlevt tidens tand. Kanske är hans synsätt där ödmjukheten inför uppdraget och lyssnandet efter platsens själ alltid står i centrum på väg mot en ny renässans? Eller som John Åkerlund själv så elegant uttrycker det:

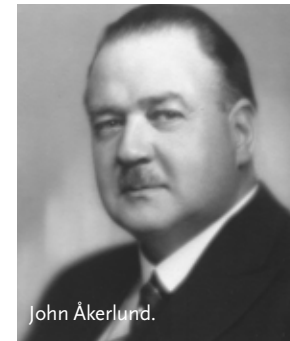
"Vad som därvid eftersträvas är att skapa ett trevet hem för Sigtunastiftelsens allvarliga viktiga arbete och att, i den mån

så är möjligt, genom gårdar och rum skapa en stämning, en anda, som hör gärningen till och underlättar den. Gärningen är den bärande, rummen och husen äro blott nödvändiga höljen som bli flera och större med gärningens växt. De få dock aldrig överrösta och bli eget ändamål. De skola blott vara en nödvändig, blygsam, tjänande hjälp. Må de så vara". ●

KÄLLOR: Åkerlund, J; Bro och bygge, Sigtunastiftelsen 25 år Carlström, B; Sigtunastiftelsen en vandring genom rum och tid, Hultén Eriksson; Resande i arkitektur: John Åkerlunds liv och verk Claesson E, Styrfält F; Tanken och Uppgiften



Sigtunaskolan 1924. Byggnaderna i funktionalistisk stil samspelade väl med uppdraget att fostra ungdomen för näringslivets utmaningar.



John Åkerlund.



1928 påbörjas arbetet med Lekmannaskolan, det som idag är Sigtuna Folkhögskola. Huvudbyggnaden stod klar först 1940. Här hämtade Åkerlund inspiration från en traditionell svensk bondby.



Övre foto: Sigtunastiftelsens humanistiska läroverk 1926. Ett Akropolis i miniatyr som skulle framhäva den klassiska kulturens värden. Vänster foto: Friluftskyrkan, Sigtunastiftelsen.

ALLA FOTOGRAFIER: SIGTUNASTIFTELSENS ARKIV



ANNELI JORDAHL medverkar under kulturhelgens författarmöte lördag den 7 mars. Då möter du henne i ett samtal med Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

Du kan aldrig veta vem det är som ropar

TEXT | SOFIA AF GEIJERSTAM · FOTO | KAJSA GÖRANSSON

Efter succén med *Björnjägarens döttrar* är Sigtunaförfattaren **ANNELI JORDAHL** tillbaka med en ny historisk roman, *Kallet*. Denna gång gräver hon i sin egen familjehistoria som tar henne tillbaka till ett litet fjällpensionat vid Stora Blåsjön i Jämtland alldeles intill den norska gränsen. Året är 1940 och när tyskarna ockuperar Norge hjälper pensionatet till med att gömma dem som flyr.

HUR KOM DEN HÄR BERÄTTELSEN TILL DIG?

– Det är en lång historia... Min släkt kommer från Jämtland och för tre år sedan var jag inbjuden till en berättarkväll på Jormliens Fjällgård. Det berättades om andra världskriget, stridsplan som flög över husen och om flyktingar som gick över fjällen. Det blev så uppenbart att det var en tid som ligger så nära den tid vi lever i idag med kriget i Ukraina alldeles inpå. Ett krig som bara pågår år efter år där ingen vet som vad ska hända. Det var så det började.

HISTORISKA ROMANER ÄR EN GENRE DU ÅTERVÄNT TILL FLERA GÅNGER. VAD ÄR DET SOM LOCKAR?

– Jag tycker att det är roligt att göra research. Samtidigt får det inte bli för tungt och redogörande. Den här är en berättelse som kretsar kring personer som fanns i verkligheten, min farmor Signe Jordahl som var ödemarkssamarit, en enklare form av sjuksköterska, doktor Hummel som försöker hjälpa dem som flyr och Henry Rinnan, en grym, skoningslös person och en riktigt kappvändare. I Sverige är han helt okänd för de allra flesta. I Norge är han lika välkänd som Quisling. I romanen valde jag Signes andranamn Karolina. Jag ville inte heller att pensionatsfolket skulle heta Jordahl. Eftersom jag inte kände dessa människor blir de romanfigurer för mig och jag tänkte att det också skulle underlätta ett fiktivt läsande.

HUR HAR DU GÅTT TILL VÄGA?

– Jag har suttit mycket i Krigsarkivet, men jag har också tagit

del av hembygdsberättelser. Min faster Märta, som idag är 95 år, har också varit en viktig informant. Hon minns ju fortfarande den här tiden och kan berätta. Min förhoppning är att hon kan komma till bokreleasen på Storsjöteatern i Östersund.

TITELN *KALLET*. VAD STÅR DEN FÖR?

Det finns en dubbelhet som dels handlar om min farmor Signe och hennes arbete som ödemarkssamarit, ett yrke som var allt annat än väslavlönat. Men *Kallet* står också för något annat, ett kall där du aldrig kan veta vem det är som ropar. Om det är en hjälte eller en bödel. Ibland kan någon till en början framstå som hjälpsam och sedan är man fast, men framför allt är det här en berättelse om att våga göra motstånd.

VI KALLAR DIG SIGTUNAFÖRFATTARE. HUR TÄNKER DU KRING DET?

– Jag har bott i Sigtuna i 11 år nu så det kanske är dags. Jag hamnade här då jag fick ett stipendium som gav mig möjlighet att få en bostad. Innan dess hade jag bara varit här en gång. På Sigtunastiftelsen faktiskt. Jag trivs utmärkt, jag tar mina promenader längs vattnet men annars sitter jag mest hemma och skriver.

VAD SKRIVER DU PÅ NU?

– Jag blev precis klar med *Kallet* här i dagarna, men i tanken är jag redan i nästa bok. Det blir inte en historisk roman nästa gång. Det blir något mer urbant. ●

VÅRENS KULTURHELGER

Börja helgen med musik, litteratur, konst och god mat på vackra Sigtunastiftelsen. I erbjudandet ingår övernattnig, fredag – lördag, entré till konsert, författarmöte och vernissage samt trerätters middag.

KONSERT

LONEY DEAR FREDAG 24 APRIL 20.00

En unik röst, ett oberoende sinne och en kompromisslös vision. Emil Svanängen "Loney Dear" spelar denna kväll med Mattias Ståhl, vibrafon och Emanuel Lundgren elektronika.



FÖRFATTARSAMTAL

KLAS ÖSTERGREN LÖRDAG 25 APRIL 11.00

Klas Östergren har format livskänslan hos en hel generation. Möt honom i ett samtal om hans senaste roman *Klenoden*, en högaktuell historia om ett politiskt och moraliskt tillstånd som har vält en hel nation över ända.



VERNISSAGE

– VÄRLDEN BORTOM DENNA LÖRDAG 25 APRIL 14.00–16.00

Teologen Petra Carlsson Redell och konstnären Lina Selander visar plats-specifika verk och rumsliga arbeten med film, språk och fysiska objekt.

KONSERT

ADOLPHSON & FALK – FERLIN OCH 80-TALSHITS FREDAG 6 MARS 20.00

Legendariska Adolphson och Falk bjuder på kända 80-talshits och egna tolkningar av Ferlintexter.



FÖRFATTARSAMTAL

ANNELI JORDAHL LÖRDAG 7 MARS 11.00

Möt Sigtunaförfattaren Anneli Jordahl i ett samtal om hennes senaste roman *Kallet*, en berättelse om modet att göra motstånd som tar avstamp i hennes egen familjehistoria.



Boka biljetter & helgerbjudanden på

www.sigtunastiftelsen.se

DRAMA I BIBLIOTEKET

Etienne Glaser först ut i Sigtunastiftelsens Teaterbar

TEXT | SOFIA AF GEIJERSTAM · FOTO | HÅKAN LARSSON

I VÅR SPELAS DET återigen teater på Sigtunastiftelsen. Biblioteket blir Teaterbar för en kväll och först ut på denna nya scen är Etienne Glaser i en uppsättning av Jon Fosses pjäs *Så var det*.

– Det känns roligt att återuppta Olov Hartmans teatertradition på stiftelsen. Vi har låtit vår publik under senare tid ta del av både nyskrivna och äldre kyrkospel och nu vill vi prova ett koncept vi kallar Teaterbar i biblioteket där vi låter professionella skådespelare framföra angelägen teater. Jag är så glad att Etienne Glaser kommer till vår första Teaterbar i vår, säger Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein.

I HÖSTAS SPELADE Etienne Glaser enmansföreställningen *Så var det (Slik var det)* på Det Norske Teatret internationella Fossefestival. I vår är det dags igen, men denna gång på en betydligt mindre scen – Sigtunastiftelsens bibliotek. Den uppsättning som spelas på Sigtunastiftel-

sen är Etiennes bearbetning av pjäsen; en berättelse om en gammal konstnär som försöker göra upp med sig själv och sina val och handlingar genom livet. På ålderns höst frågar han sig: Har jag har offrat för mycket för konsten?

– *Så var det* handlar om en mans sista timmar. Den gamle mannen är som en sil som vattnet rinner igenom. Och det vattnet är ju mitt vatten. Det var ju mina egna tankar, säger Etienne Glaser i en intervju för Det Norske Teatret.

ETIENNE GLASER HAR hunnit fylla 87 år och har ägnat hela livet åt teatern, som skådespelare, regissör och manusförfattare. Han föddes i Danmark 1937 och kom tillsammans med familjen som flykting till Sverige 1943. Hans far var kompositör och konsten, litteraturen och musiken fanns i hemmet redan från barnsben. 1962 gick han ut från Dramatens elevskola och när Suzanne Osten

startade barn och ungdomsteatern Unga Klara engagerade hon Etienne Glaser som skådespelare. De blev ett par och levde tillsammans under många år. Under 1980-2000-talen spelade han i flera av Suzanne Ostens filmer och skrev även flera manus. Den äldre publiken minns honom kanske mest från filmen *Bröderna Mozart* där han fick en Guldbagge i kategorin bästa skådespelare.

NÄR *SÅ VAR DET* spelades på Det Norske Teatret internationella Fossefestival var den sceniska utformningen starkt begränsad till ett rum, en text och en matta. Så blir det också på Sigtunastiftelsen även om Etienne Glaser denna gång får sällskap av pianisten Maria Rostotsky. Hon framför J.S Bachs *Goldbergvariationerna*, musik konstnären i pjäsen nämner som själva meningen med varat. ”Konsten inom vilken alla kan uppgå och ständigt leva, medan individen återgår till mull.” ●

SÅ VAR DET med **ETIENNE GLASER** framförs i Sigtunastiftelsens bibliotek onsdag 18 mars.

BILJETTER bokas på sigtunastiftelsen.se.

BOKTIPS FRÅN BIBLIOTEKET



BOKTIPS från ANNE ENGEL, Biblioteksassistent: **NORGE-PARADOXEN – EN GRANSKNING AV DET GODA LANDETS SVARTA BAKSIDA** LISA RÖSTLUND Bokförlaget Forum

Efter sin succé med boken *Skogslandet*, belönad med guldspaden, har Lisa Röstlund fortsatt det journalistiska grävandet i sin nya bok. Denna gång är det vårt grannland Norge som är under lupp och blir synat i sömmarna. Vi får en mycket intressant genomgång av vägen till Norges välstånd idag och hur nära det var att det inte alls blev en oljenation.

Den numer prisade Farouk Al-Kasim, ingenjören från Irak som kom till Norge på grund av kärlek och sjukdom, visar sig spela en nyckelroll till Norges oljelycka och sedermera välfärdsnation. Boken är faktsäckad men berättelsen har även ett personligt anslag; både i form av författarens egna funderingar kring uppkomsten av boken och då många vanliga norrmän ur befolkningen får komma till tals och inte enbart klimatforskare och oljemagnater.

Det talas om kompensation genom utsläppsrätter och skogsodling med mera. Lisa visar hur dessa fenomen tyvärr inte heller är något som vare sig norrmän eller andra kan låta samvetet med. Lokalbefolkning som måste flytta utan att bli alls kompenserade. Skog i form av monokulturer som utarmar jorden och minskar den biologiska mångfalden ännu mer. Ju mer klimatomställningen granskas desto fler paradoxer träder fram.

På familjenivå kan paradoxen utspela sig som så, att ur en oljefamilj där pappa, farfar och morfar arbetat för Statoil, Exxon och Equinor blir ena sonen klimataktivist och hungerstrejkar 40 dagar inför det norska valet där hans egen kusin är klimatminister för en regering som inte vill fasa ut den norska oljeindustrin utan tvärtom investera uppåt 274 miljarder norska kronor i densamma.

En bok som är mycket läsvärd både av en bredare allmänhet och den som redan är extra miljö- och klimatintresserad. Ny kunskap och många personliga berättelser och perspektiv utlovas.



BOKTIPS från ANDERS CLAESSON Kultur- och bibliotekschef: **BRUNO LILJEFORS - EN BIOGRAFI AV FREDRIK SJÖBERG** Albert Bonniers förlag (2025)

Konstnären Bruno Liljefors från Uppsala ville bli bäst och blev också världens främste naturmålare. Våren 2025 kom författaren, kulturkritikern och biologen Fredrik Sjöberg ut med en ny kritikerrosad, underhållande och uppslagsrik biografi över Bruno Liljefors (1860-1939).

Fredrik har i tio år följt i spåren av Bruno och genom nya källfynd i brev, dagböcker och anteckningar, tecknar Fredrik Sjöberg en delvis ny, fördjupad bild av människan Bruno samtidigt som han ger infallsrika utblickar i tidens kultur- och konsthistoria och tillför en djup kunskap om motivens landskap. Efter genombrott i Paris, Berlin och Stockholm från mitten av 1880-talet, skapade han ett djur- och naturmåleri som på den tiden ”på flera sätt var sensationellt nytt och enastående”, enligt Fredrik Sjöberg.

Biografin är traditionellt kronologisk, men den är fylld av nya historier om en jägare, sportfantast och ständigt aktuell målare. Han mötte triumfer och katastrofer, enorma rikedomar och djup nöd. De 13 barn han fick med systrarna Olofsson gav inte alltid lugn och ro, men ändå är hans livsverk storslaget.

Intressant är dels hur Bruno träder fram som världsmålare precis vid rätt tid, då det franska friluftsmåleriet och konstmarknaden förändrar konstscenen i grunden, dels hur konstnärerna vid denna tid, inte minst Bruno, bidrar till naturskyddets framväxt genom att måla fram det svenska landskapet. En annan aktuell sida är Brunos stora intresse för den vilda naturen och skärgården, som förstärktes av hans romantiska intresse för den indianska och samiska kulturen.

Hans konst är inte bara en nydanande naturalistisk avbildning av djur och natur i ögonblickets rörelse, utan ett naturmåleri med en Linnéanskt förundrad och kärleksfull blick.

Boken är rikt illustrerad och ett måste för den konst- och kulturhistoriskt intresserade.



BOKTIPS från EMANUEL KARLSSON, Biblioteksassistent: **RYSSLANDS HEMLIGA KRIG MOT SVERIGE: HYBRIDKRIGET INIFRÅN – SABOTAGE, DESINFORMATION OCH NYTTIGA IDIOTER** PATRIK OKSANEN Volante förlag

Före den ryska invasionen av Ukraina ansträngde sig Europa för att blunda för den ryska diktaturens avsikter, så länge man kunde göra kortsiktiga vinster i form av gas och olja. För att försvara detta använde man sig av den tankedödande klichén att handeln med de odemokratiska staterna skulle göra dem beroende av demokratierna och att de därför skulle påverkas att bli mer demokratiska. Att riktningen på både beroendet och påverkan blev precis tvärtom är uppenbart.

Patrik Oksanens bok redogör för hur lätt det är i den internetdrivna desinformationsåldern för en fientlig militärmakt att sprida sin propaganda till den breda allmänheten.

Sovjetregimen på sin tid hade bara kunnat drömma om de verktyg som nu står till Kremls förfogande för att rasera den västerländska demokratin inifrån. Oksanen reder ut påverkansoperationer mot Sverige som ofta är mycket invecklade och fulla av rökridåer, i enlighet med klassiskt rysk vilseledande taktik.

Här redogörs också för hur femtekolonnare bland högt uppsatta svenska journalister och politiker spridit vidare trolfabrikernas lögnar och hur de trakasserat de forskare som uppenbarat den ryska infiltrationen.

Oksanens arbete både i skriven form och som föreläsare är en mycket viktig insats för att få upp allmänhetens ögon för det hot vi ställs inför som demokratiskt, självständigt land.

SIGTUNASTIFTELSENS BIBLIOTEK

Öppettider: Måndag 11.00 – 19.00

Tisdag – fredag 11.00 – 15.00

SAGOSTUNDER FÖR BARN 10.00 – 10.30

Från 3 år. Fri entré!

30/1, 27/2, 27/3, 24/4 och 29/5.

SIGTUNASTIFTELSENS STIPENDIER

Forskarstipendier

Harald och Louise Ekmans forskningsstiftelse delar ut vistelsestipendier till forskare. För mer information: www.ekmanstiftelserna.se

Författarstipendier

Sigtunastiftelsen har delat ut författarstipendier sedan 1937, ett vistelsestipendium som ger 3 veckors fri vistelse på Sigtunastiftelsen. Ansökan skickas senast 31 oktober 2026 till: stipendium@sigtunastiftelsen.se Ange *Författarstipendium* i din ansökan.

Mäster Eckhartsällskapets stipendium

Stipendiet utgörs av två enveckorsvistelser på Sigtunastiftelsen. Syftet är att främja insikter i religionsdialog och mystik tradition på kontemplativ grund. Ansökan skickas senast 31 oktober 2026 till: eckhart.sallskapet@gmail.com

Sigtunastiftelsens Fristadsstipendium

Stipendierna omfattar en veckas vistelse på Sigtunastiftelsen. Stipendiet kan sökas av journalister, författare och konstnärer som ingår, eller har ingått i ICORNS fristadsprogram. Ansökan skickas senast 31 oktober 2026 till:

stipendium@sigtunastiftelsen.se

Ange *Fristadsstipendium* i din ansökan.

Stipendium i Seglora smedjas anda

Stipendiet ger 1 – 4 dygns vistelse på Sigtunastiftelsen och kan sökas av grupp eller enskilda. Stipendiet vill främja folkbildning och opinionsbildning i skärningspunkten mellan det existentiella, kulturella och samhälleliga. Ansökan skickas senast 31 oktober 2026 till stipendium@sigtunastiftelsen.se Ange *Seglora smedjas anda* i din ansökan. För frågor kontakta: Ewa.LindqvistHotz@svenskakyrkan.se

FORMEN EKAR I MIG

TEXT | KERSTIN DILLMAR

I vår visar Sigtunastiftelsen utställningen *I lungornas oscillerande rörelse*, verk av Evelina Dovsten som i första hand arbetar med glas som material.

– Det går inte att sudda i glas och många gånger har jag medvetet kvar sådant som inte riktigt blev som jag tänkte mig för att dokumentera den enskilda händelsen, men också för att det blir som ett stelnat ögonblick av tiden.

EVELINA ÄR ÅTTA ÅR när hon kliver in i glashyttan i Gränna. Familjen är på tältsemester. Värmen, elden, den mjuka glasmassan som formas och samarbetet mellan kollegorna därinne gör ett starkt intryck på Evelina. Hon känner där och då, rakt genom hela kroppen, att det här vill hon också göra. Hennes gymnasieval blir en lärlingsplats på glashyttan hemma i Eskilstuna. Hon lär sig snabbt och får vartefter jobba extra och gesällvandringen leder ut i världen – bland annat till en framstående glashytta i Skottland och glasblåsarstudier i Japan.

– Efter det så kom jag till en brytpunkt, säger hon. Jag var tjugofem år gammal och hade varit verksam som glasblåsare i tio år. Endera fortsätter man att vara anställd eller så startar man eget. Men Evelina, som också alltid varit intresserad av konstvetenskap och arkitektur, valde en tredje väg och sökte till Konstfack.

Evelina berättar att när hon ser glasföremål så känner hon genast i kroppen vilka rörelser glasblåsaren har gjort för att kunna forma glaset. Hon kallar det för att kunna ”läsa” hantverket. Hon kan till och med identifiera glasföremål utifrån hur hon vet att andra glasblåsarkollegor rör sig.

– Formen ekar i mig, säger Evelina.

MEN VAD HÄNDER DÅ när de flesta av oss knappt kan skilja ett munbläst glas från ett maskintillverkat? Evelina nickar lite och svarar:

– Jag tänker att det är jätteviktigt att hantverk värdesätts och att kunskapen förs vidare. Det handlar inte bara om den många gånger tysta kunskapen i sig eller det praktiska utförandet, utan det handlar också om hur vi förhåller oss till framtiden där fö-

remålen kommer att bli tysta och stumma när vi inte längre kan förstå hur de skapats.

Evelina Dovsten har sin ateljé i Gustavsberg och har en mängd olika utställningar bakom sig. Hon beskriver sin egen arbetsprocess som att hon går i dialog med materialet. Att det finns en vägrörelse, ett slags fram och tillbaka, där hon ofta har en bild av vad det är hon vill göra, men där materialet kan svara på ett sätt som gör att hon kan behöva ändra sina planer.

– Det går ju inte att sudda i glas och många gånger har jag medvetet kvar sådant som inte riktigt blev som jag tänkte mig för att dokumentera den enskilda händelsen, men också för att det ju blir som ett stelnat ögonblick av tiden. Glas som hårdnat går bara att till viss del värma upp och få mjukt igen, så det finns alltid en viss tidspress, säger Evelina.

UNDER VÅREN 2026 har Evelina Dovsten en utställning på Sigtunastiftelsen som heter *I lungornas oscillerande rörelse*.

– Man kan beskriva det som en existentiell utställning, nästan med en sakral estetik, berättar Evelina. Den här fram och tillbaka-rörelsen finns ju hos alla levande varelser, förstås när vi andas, men också ända ner på cellnivå i kroppen. Men det handlar också om våra inre processer av skapande, reflektion och fördjupning. Kanske kan man beskriva det som en översättning som tar gestalt.

I utställningen finns friblästa glasskulpturer samt vägghängda assemblage bestående av måleri på pannå med skuret och graverat planglas. Verken befinner sig i dialog med varandra och betraktaren får möjligheten att befinna sig i spänningsfältet mellan dem. ●



KONSTUTSTÄLLNINGAR PÅ SIGTUNASTIFTELSEN VÅREN 2026

ÅMINNELSE

– Anna Berglind och Susanne Zimmermann Berglind
Visas fram till den 13 februari

I LUNGORNAS OSCILLERANDE RÖRELSE

– Evelina Dovsten
21 februari – 17 april

VÄRLDEN BORTOM DENNA

– Lina Selander och
Petra Carlsson Redell
25 april – 29 maj

VADAN OCH VARTHÄRN

– Hilding Linnqvist
4 juni – 9 oktober

Trion som kan vin

Att välja vin till maten är inte alltid så lätt, men i restaurangen på Sigtunastiftelsen finns det alltid någon att fråga.

Vi bad våra tre sommelierer att dela med sig av sina bästa vintips till en av våra festmenyer. Kanske hittar du en ny favorit?

Sigtunastiftelsens sommelierer:
Christer BirgerSSon, Åsa Fredriksson
och Jan Silvergren.

~ MENY ~

Svensk chark från Wadstens med lökconfit, honungsglaserad comte och bröd

Lågtempad biff från Faringe gård, slarvsylta på vildsvin och gröt på kulturspannmål från kvarn Laban samt inlagda trattkantareller

Hemgjord nyponsoppa med biskvier och vaniljglass

ÅSA FREDRIKSSON FOOD & BEVERAGE MANAGER

FÖRRÄTT

Till denna förrätt vill jag dricka bubbel! Det finns en uppsjö av olika varianter, men vi ska hålla oss till någorlunda klassiska alternativ med frisk syra, fräsch frukt och nöthet samt brödighet. Med tanke på ostens ursprung så väljer jag ett bubbel från samma region – Jura i östra Frankrike (ligger öster om Bourgognes norra del). Det kan ibland vara lite svåra att få tag i på systemet, men det är väl värt att hålla utkik!

Domaine Baud Cremant du Jura Brut S
Nr 9309101 239:-. Vill man ha en champagne så rekommenderar jag *Champagne Tattinger Rosé Brut* Nr 789801 599:-.

Mitt alkoholfria förslag är: *Arc-en-Ciel Brut Vin de rosé Mousseux Brut* Nr 193291 59:-

VARMRÄTT

Denna rätt med svenska råvaror flörtar väldigt med det italienska köket. Biffen är deras oxkind, slarvsyltan deras ragu, trattisarna deras porcini (Karljohanssvamp) och kulturspannmålsgröten deras risotto. Så varför byta vinland? Jag själv är väldigt förtjust i Nebbiolo, och tycker att en *Langhe Nebbiolo* skulle passa utmärkt till denna rätt. La Spinetta och G.D Vajra är två favoritvinhus som gör utmärkta *Langhe Nebbiolo* runt 200-lappen.

Ett annat vinhus är Giacosa Fratelli vars *Langhe Nebbiolo* går för endast 149:- Nr 7748801 och deras *Barolo* 219:- Nr 7656001

Som alkoholfritt alternativ välj en alkoholfri IPA eller must. En liten favorit är: *Alain Millat Jus Griotte* Nr 191301 99:- – en alkoholfri bärmust gjort på moreller.

DESSERT

Dessertvin är ett omtalat ämne, men våga prova! Här vill jag slå ett slag för Sverige och Umeå och *Brännlandscider* Nr 7634504 199:-. Fräsch fatlagring och frukt, cideräpplen, med lagom syra för att möta sötman och syran i nyponen. Servera iskall så matchar det upp glassen också. De har flera olika varianter för den som vill testa. Är man ändå

traditionsbunden (dessertvin ska göras på vindruvor-typen) så är sötman din vän. Och kanske framför allt en Beerenauslese från Österrike till exempel. Och varför inte då *Nittnaus Beerenauslese* Nr 228702 för 129:- där de florala söta och torkade smakerna matchar kryddigheten och sötman från nyponen, mandeln i biskvierna och kylan från glassen.

Och såklart, ett alkoholfritt alternativ. Det blir en fruktmost även här och även denna från Sverige! *Bratten Quercus Paradis* Nr 193502 59:- – gjord på Bramleys äppelgårdar i Skaraborg. Frisk, fräsch och söt!

~

JAN SILVERGREN RESTAURANGCHEF

FÖRRÄTT

2024 Weinwurm Gemischter Satz, Niederösterreich, Österrike, 115 kr.

Vitt vin till chark och ost är kanske inte det första man tänker på men detta vin från Österrike balanserar fint det feta och saltan i maten. *Gemischter Satz* är vad man kallar en field blend där olika druvor växer tillsammans och skördas och vinifieras ihop. I det här fallet med de inhemska druvorna Grüner veltliner, welschriesling, pinot blanc och muskateller. Det ska inte förväxlas med en cuvée där man blandar ihop redan färdiga viner.

VARMRÄTT

2023 The Butcher Pinot Noir, Burgenland, Österrike, 169 kr.

Pinot noir är en svårödlad druva som har blivit mer och mer populär på sistone. De bästa vinerna görs fortfarande i Bourgogne, Frankrike, men odlas mer och mer i svala klimat världen över. Speciellt Nya Zeeland har skördat många framgångar med druvan och nästan gjort den till sin egen. Hans Schwartz, som är slaktare från början, började odla vin som hobby där röda viner på pinot noir eller zweigelt är huvudinriktningen. Doften och smaken i detta vin är lite kryddig med fatkaraktär samt mycket röda bär. Ett bra grillvin om man inte bara har nötkött på grillen utan också fisk, gris och fågel. Vid större sällskap kan man

även köpa en flaska på 3, 6 eller 18 liter.

DESSERT

Till denna rätt väljer jag att ett lättare sött vin med fin syra, tropisk frukt och en pärlande mousse, som är kännetecknande för Moscato-viner från Asti. Vinet genomgår en andra jäsnings i slutna tankar och buteljeras under tryck för att bevara bubblorna. Muscat Blanc à petit grains, som druvan egentligen heter, anses vara den mest framträdande bland muskatfamiljens runt 200 variationer och används även som bordsdruva till skillnad från andra druvor.

2023 Bricco Quaglia Moscato d'Asti, Piemonte Italien, 119 kr, 375 ml

~

CHRISTER BIRGERSSON KOCK

FÖRRÄTT

Cremant de Bourgogne Brut rose Nr 532801 159 kr.

Bra val vid blandad chark och ost som både har friskhet och fyllighet blandat med bubblorna.

VARMRÄTT

Monte Garbi Ripasso 2021 Nr 532701 159 kr.

Kanon till spannmål i ostsås likt en risotto samt köttets umami som hjälper till att lugna vinets fyllighet.

DESSERT

Royal Tikaij Late Harvest 2019 Nr 7530902 199 kr.

Till klassisk hemkokt nyponsoppa med mandel och vaniljbavaroise måste man prova detta dessertvin.



RECEPT

~ SIGTUNASTIFTELSENS HEMLAGADE NYPONSOPPA ~

4 PERSONER

Att koka egen nyponsoppa är inte så krångligt som man kan tro.

Torkade nyponskal finns att köpa i välsorterade matbutiker och i de flesta hälsokostaffärer. Om du inte torkar själv förstås. Med en klick vaniljglass och några biskvier har du en härlig dessert.

4 DL TORKADE NYPONSOKAL

1 L VATTEN

2,5 DL SOCKER

1 VANILJSTÅNG

Blanda alla ingredienser i en stor kastrull och koka i ca 30 minuter.

Lyft ur vaniljstången och mixa soppan slät. Sila genom finmaskig sil och låt svalna i övertäckt plastburk så den inte får skinnbildning på toppen.

~ MANDELBISKVIER ~

Färdiga mandelbiskvier i påse funkar utmärkt om du vill spara tid, men vill du baka egna så tar det inte så lång stund. Särskilt inte om du köper färdig mandelmassa.

140G MANDELMASSA

50G SOCKER

1 ST ÄGGVITA

Vispa samman alla ingredienser så smeten blir klumpfri.

Spritsa små biskvitetoppar på bakplåtspapper och grädda i 180 grader tills de är gyllenbruna, ca 7-8 minuter.

FOTO: MAGNUS ARONSON

ABRAHAMS BARNS KURSER VÅREN 2026

FREDAG 30 JANUARI – LÖRDAG 31 JANUARI 2026

Skrivarkurs "Kvinnorna runt Abraham"
med Charlotte Frycklund

Målgrupp: Lärare och pedagoger från olika yrkesområden som önskar fördjupa det kreativa skrivandet i sin pedagogiska verksamhet.
Pris inkl helpension: 2 495 kr

FREDAG 8 MAJ – LÖRDAG 9 MAJ 2026

Berättelser och berättande: Identifikation skapar empati. Kursen vill inspirera till muntligt berättande genom kunskap om berättarteknik. Vi tar upp FN:s konvention om barnets rättigheter genom att utgå från litteratur av olika slag och samtidigt träna språkutveckling.
Pris inkl helpension: 2 100 kr

Kvinnliga pedagoger kan söka stipendium på 1 000 kr per person, vilket ger ett reducerat pris på kursen: 1 100 kr.

För mer information och anmälan kontakta:
elisabet.mattizon-armgard@sigtunastiftelsen.se
08-592 589 98



EXISTENTIELL FILMFESTIVAL DALARNA

16-17 april 2026

Högskolan Dalarnas Mediehus
www.existentiellfilmfestival.se



Släkträff, födelsedagsfirande, dop, bröllop eller bara fest?
På Sigtunastiftelsen välkomnar vi stora och små sällskap året om.
Kontakta vår bokning så planerar vi tillsammans.
bokningen@sigtunastiftelsen

Sigtuna historier
Vikingasilvret
Mottagandet
Där Sverige börjar

utställningar
på Sigtuna museum just nu
varje dag 12-16



Sigtuna Museum & Art
Stora gatan 55, Sigtuna
sigtunamuseumandart.se



Tusenåriga föremål bevaras för framtiden

Palestinasamlingen anlände till Sigtunastiftelsen på 1920-talet. Tanken då var att den skulle bli ett bibliskt museum, ett åskådningsmaterial för folkhögskolans studenter. Det bibliska museet förverkligades aldrig och nu lämnas föremålen till Medelhavsmuseet som planerar att visa delar av samlingen i en ny permanent utställning under 2027.

En unik samling av flertusenåriga keramikföremål från Mellanöstern har sedan 1920-talet funnits på Sigtunastiftelsen. I alla fall ända fram till i våras då huvuddelen av den s.k. Palestinasamlingen med 150 föremål donerades till Medelhavsmuseet i Stockholm. ”I svensk kontext är samlingen helt unik. Förvärvet blir således en unik möjlighet att förvärva en historisk samling med högaktuell profil”, skriver museet i sitt beslutsunderlag. Men varför hamnade dessa föremål här på våra nordliga breddgrader?

TEXT | ANDERS EDSTRÖM · FOTO | MAGNUS ARONSON

FÖRST EN KORT BAKGRUND. Det är inte alldeles enkelt att definiera vad man historiskt avsett med begreppet Palestina i olika tider. Översiktligt tänker vi på landet mellan Medelhavet och Jordanfloden. Av det Brittiska palestinamandatet (1918–1947) uppstod 1946 Jordanien (också kallat Transjordanien, d.v.s. området öster om Jordanfloden) och Israel 1948 (området väster om Jordanfloden). Dagens Libanon och Syrien hamnar under franskt mandat. Dagens Palestina är alltså till stor del något annat än vad det historiska begreppet omfattar. I alla tider har Palestina legat i korsvägarna mellan stormakter och tre världsreligioner har sitt ursprung och intim koppling till området. Från början av 1500-talet fram till Första världskrigets slut var området del av det ottomanska imperiet. Imperiet upplöses officiellt 1922 och Turkiet bildas ett år senare.

När det ottomanska imperiets nedgång kunde skönjas blir regionen en alltmer intressant arena för de europeiska stormakterna. Då vill många vara med och från mitten av 1800-talet grundas flera europeiska länders konsulat. Det religiösa intresset ökar samtidigt och efter sultanens nya politik blir det tillåtet att bygga kyrkor och missionera. Även sjukhus och skolor byggs. Svenska Jerusalem-föreningen grundas år 1900 och tre år senare utnämns professor Gustaf Dalman, chef för det nybildade tyska arkeologiska institutet, till svensk och norsk konsul. Han blir en av de internationellt mest kända utforskarna av Palestina.

Det arkeologiska intresset för området tar fart. I Egypten upptäcks Tutankhamuns grav 1922. I Palestina söker man arkeologiska svar på de bibliska berättelserna och svenska tidningar rapporterar flitigt om nya fynd med rubriker som: ”Märkliga vetenskapliga undersökningar bekräfta bibeltextens riktighet”.

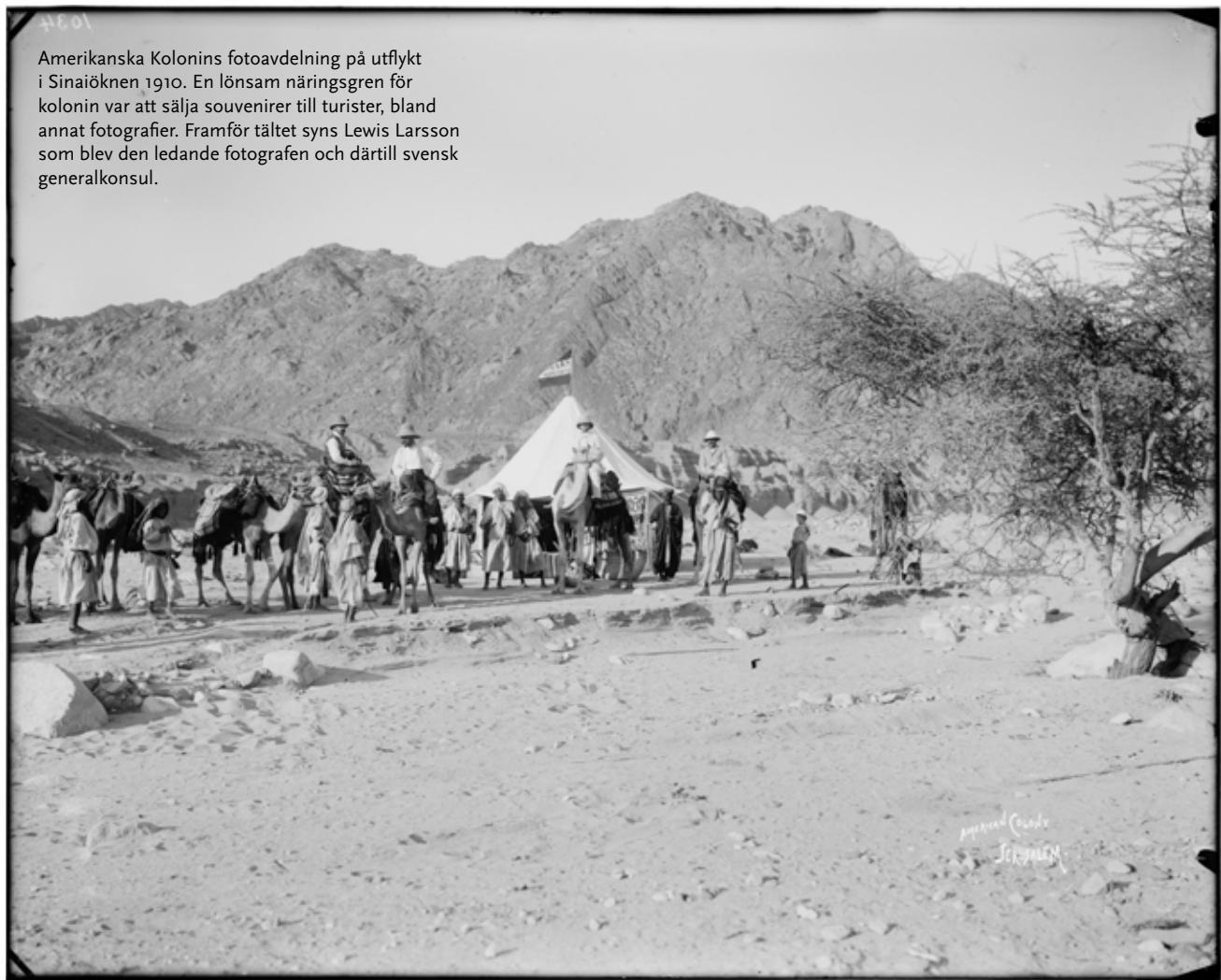
BIBLISKT MUSEUM PÅ SIGTUNASTIFTELSEN

En av Svenska Jerusalemföreningens förgrundsgestalter var prästen Sven Linder, sedermera professor i Uppsala. Han vistades 1911–1913 i Palestina för att studera Bibelns land under Gustaf Dalmans ledning. Sven Linder föreslår i januari 1918 för Sigtunastiftelsens grundare och rektor Manfred Björkquist, att de ska samla in föremål till ett bibliskt museum, tänkta som åskådningsmaterial i undervisningen vid folkhögskolan.

Han tar åter upp frågan med Björkquist i ett brev i mars 1921. ”... genom Amerikanska Kolonien skulle vi säkert kunna få hjälp, både med att hopbrinka en lämplig samling och att få tillstånd att föra den till Sverige. För ungefär femhundra kronor kunna vi få en god samling av lampor, lerkrus och billigare glassaker. Men för oss i Sverige är det ju viktigast att äga exemplar av de vanligaste föremålen, inte af de sällsynta”, skriver Linder till Björkquist, som blir entusiastisk.

Den Amerikanska Kolonin i Jerusalem är den kristna gruppering som väntar på Kristi återkomst och dit 37 bönder från Näs socken i Dalarna ansluter sig. Tack vare Selma Lagerlöf blir de världskända genom boken *Jerusalem* och senare filmatiseringar. Lagerlöf och Sophie Elkan beger sig på en exotisk resa till Jerusalem år 1899–1900 för att träffa och intervjua svenskarna. Det ger material till boken, som bereder vägen för Nobelpriset 1909.

Flera betydelsefulla personer är inblandade i Palestinasamlingens tillblivelse. Hans Whiting vid Amerikanska Kolonin sammanställer samlingen och föreståndaren för det nyligen bildade engelska arkeologiska institutet i Jerusalem, professor John Garstang, utlovar dubletter ur sin egen samling. Gustaf Dalman har överinseende över projektet och ger sitt gillande. Dalman introducerar ►



Amerikanska Kolonins fotoavdelning på utflykt i Sinaiöknen 1910. En lönsam näringsgren för kolonin var att sälja souvenirer till turister, bland annat fotografier. Framför tältet syns Lewis Larsson som blev den ledande fotografen och därtill svensk generalkonsul.

FOTO: LIBRARY OF CONGRESS, MATSON PHOTOGRAPH COLLECTION

etnoarkeologin, vilket inspirerar Sven Linder så att samlingen även b.l.a. innehåller två miniatyrmodeller av handplogar av trä; vanliga människors liv och arbete skulle visas upp.

FRAKTAS MED SVENSKA ORIENTLINJEN

Att få ihop en arkeologisk samling är förstås inte gratis, framför allt frakten kostar. Sven Linder tar emot en check på 1.000 kr av Sigtunastiftelsens särskilda mecenat, godsägare Oscar Ekman. Efter kontakt med den legendariske skeppsredaren Dan Broström i Göteborg fraktar Svenska Orientlinjen samlingen i åtta trälärar till Sigtuna under vårvintern 1922.

Något bibliskt museum blir aldrig verklighet. Under perioder är delar av samlingen utställd på Sigtunastiftelsen, men annars nedpackad. 2007 görs en större utställning på Sigtuna museum. Tyvärr finns idag inte heller förutsättningar att på Sigtunastiftelsen förvara och visa en så stor samling på ett ändamålsenligt sätt.

Därför donerade Sigtunastiftelsen under våren 2025 samlingen till Medelhavsmuseet i Stockholm, förutom en liten andel som stiftelsen planerar att göra en egen utställning av. Det blir en viktig liten utblick mot världen och andra tidsåldrar.

FYLLER VIKTIG LUCKA

Hos Medelhavsmuseet är det efterlängtad att fylla luckor i beståndet då de sedan tidigare inte har så många föremål från den regionen. Föremålen sätts också in i en bredare kontext och dess tillgänglighet för både allmänhet och forskning ökar.

– En så pass stor samling, med ett visst syfte, bibliskt museum, är ovanligt. Det är som ett museum i sig. Ingen enskild turist som har enstaka föremål. Och bakgrunden är känd och hur föremålen kommit hit, säger Sofia Häggman, intendent och egyptolog vid Medelhavsmuseet.

– Museet förbereder nu att visa delar av samlingen i en ny per-



Sigtunastiftelsens arkivchef Anders Edström packar ner föremålen från Palestinasamlingen. Att samlingen nu tas om hand är särskilt värdefullt för Medelhavsmuseet med tanke på de stora kulturhistoriska värden som går förlorade i området.

manent utställning om Medelhavet, som ska börja byggas under 2027, berättar Sofia Häggman.

Många föremål har förekommit i gravkamrar. Annars hade de varit bruksföremål som skulle ha förstörts genom årtusendena. Det gäller bland annat små "tårformade" kärl, s.k. unguentarium, från både hellenistisk och romersk tid. De kunde innehålla olja, salvor och t.ex. balsam som användes vid begravningssceremonier.

En mindre samling oljelampor ingår även i samlingen. Det går att se utvecklingen från ett fat med uppvikta kanter av en enkel typ som dyker upp före 400-talet f. Kr., till pæronformade lampor med handtag. De är yngre och härstammar troligen från senromersk tid, 300-talet e. Kr. och framåt.

Flera föremål kommer från Gaza. Sofia Häggman berättar att det var en viktig hamnstad med utskeppning från viktiga handelsvägar, både under egyptisk och romersk tid. Det ger även koppling till dagens förstörelse där kulturarvet är hotat.



FOTO: KUNGLIGA BIBLIOTEKET

Amerikanska Kolonin: Flera betydelsefulla personer var involverade i Palestinasamlingens tillblivelse. Hans Whiting vid Amerikanska kolonin, den plats som blev världskänd genom Selma Lagerlöfs bok *Jerusalem*, sammanställer samlingen och initiativtagaren Sven Linder får hjälp med finansieringen av Sigtunastiftelsens mecenat Oscar Ekman. Under vårvintern 1922 anländer 8 trälärar med Svenska Orientlinjen.

– I dagens Gaza har det mesta förstörts eller försvunnit ovan jord, konstaterar Sofia Häggman.

Palestinasamlingens föremål har bevarats tack vare de driftiga vännerna Sven Linder och Manfred Björkquist, även om deras ursprungliga idé med ett bibliskt museum aldrig förverkligades. ●

ARKEOLOGI I DET HELIGA LANDET FÖRELÄSNING SÖNDAG 10 MAJ

KENNETH SILVER, intendent på Medelhavsmuseet i Stockholm, ger en föreläsning om arkeologi i det Heliga landet utifrån Palestinasamlingen på Sigtunastiftelsen. Denna region har alltid legat i korsvägarna för stormakterna och tre världsreligioner har sitt ursprung eller intima koppling till regionen. Dagens våldsamheter i Gaza ger samlingen också en annan aktualitet i vår tid.

I samband med detta invigs även en utställning med ett urval av de arkeologiska föremål som fortfarande Sigtunastiftelsen förfogar över.

Trons språk behövs

Kunskap är en överskattad tillgång i vissa lägen. Jag menar inte att okunskap är bättre än kunskap, självklart inte, bara att kunskap inte är det enda som driver oss människor att tänka och handla på ett visst sätt, och därför inte alltid räcker för att få oss att tänka och handla på ett annat.

De som en gång i tiden röstade på Adolf Hitler, och de var många, var inte nödvändigtvis okunniga om vad han sa och tänkte och ville göra, det framgick mycket tidigt och alldeles tydligt. Bland dem som aktivt och rentav entusiastiskt medverkade till utstötningen av judarna ur tyskt samhällsliv fanns många högt utbildade och rentav bildade människor; domare, advokater, professorer, universitetsrektorer, som rimligen inte kan ha varit okunniga om vad de medverkade till.

Jag hör ibland att om människor bara hade kunskap nog så skulle de inte rösta på ett rasistiskt eller nazistiskt parti. Eller på Donald Trump. Eller på antidemokratiska rörelser till höger och vänster. Eller attraheras av ideologisk och religiös fundamentalism.

Men vi vet ju redan att det inte är så. Att människor också drivs av något annat än kunskap, att vi ibland gör saker mot bättre vetande, eller gör saker som inte har så mycket med vetande att göra som med något annat.

Låt oss kalla det tro.

Tro är inte bara en fråga om religion. Också de som säger sig inte ha någon religion och inte tror på någon Gud, de tror också.

Kanske på alla människors lika värde, eller på rättvisan, eller på djurens rätt, eller på demokratin.

Svaret på frågan vad en människa är värd har i alla händelser mindre att göra med vad vi vet om människan, än med vad vi tror om människan, om vad det innebär att vara människa, och då inte människa i största allmänhet, utan den alldeles specifika människa som är var och en av oss.

Också den som säger sig säkert veta vad en människa är, hamnar förr eller senare i en trossats av något slag, eftersom ingen kan komma runt det besvärliga faktum att vad vi är och vad vi gör, inte så lite bestäms av vilka vi tror oss vara.

Vilket i sin tur inte så lite bestäms av något vi brukar kalla värderingar.

Vi tar gärna för givet att religiösa värderingar är baserade på tro, men vi har svårare att se och erkänna i hur hög grad allas våra värderingar ytterst bygger på något vi tror och inte på något vi vet. Värderingar kan i själva verket förstås som just ett slags personliga trosföreställningar, socialt och



känslomässigt djupt inpräglade i oss, formade och färgade av både arv och miljö.

Föreställningar där ord som rätt och fel, gott och ont, mening och meningslöshet, får sin personliga innebörd för var och en av oss.

Liksom ord som förtröstan och fruktan.

Liksom ordet människovärde.

Ord som alla hör hemma i ett annat språk än vetandets.

Jag vill gärna kalla det trons språk.

Det är kanske ett språk som alla inte riktigt vill kännas vid som deras, eftersom tro så starkt kommit att förknippas med religion, och det religiösa språket idag har blivit så starkt förknippat med intolerans och fundamentalism, och eftersom vi gärna vill tro att vi vet också när vi tror.

Men alternativet till trons språk är inte vetandets.

De människor som en gång röstade på Hitler, eller för den delen lockades av kommunismen eller fascismen eller nationalismen, led som sagt inte av brist på kunskap, utan av brist på tro.

Eller snarare, av brist på något bättre att tro på.

Jag anar att vi på nytt lever i en tid då bristen på tro, inte bristen på kunskap, kan få folk att börja tro på vadsomhelst. Vilket i så fall är en tid då tron på vadsomhelst måste kunna mötas av tron på något annat och något bättre – vilket i sin tur förutsätter att trons språk ges en legitim plats vid sidan av vetandets.

Inte för att det är ett bättre språk än vetandets, det kan som vi vet uttrycka de mest förfärliga saker, utan för att det är med det språket som vi i bästa fall kan sätta en mera mänsklig tro mot en beprövat omänsklig.

GÖRAN ROSENBERG är författare och journalist. Denna text är en bearbetning av en krönika i *Godmorgon världen* den 6 maj 2016. Krönikan är också publicerad i hans senaste bok i *I lögnens tid* (Albert Bonniers förlag 2025). Lördag 9 maj medverkar Göran Rosenberg vid Sigtunastiftelsens symposium *Vad är sanning?*

SIGTUNA BILDNINGSGS FESTIVAL

- en helg med samtidsfrågor och kulturhistoria

8 -10 maj 2026

För andra året i rad arrangerar vi lokala kulturaktörer Sigtuna bildningsfestival, som en fortsättning i stadens långa historia som en kultur- och bildningsstad.

FREDAG 8 MAJ SIGTUNA MUSEUM & ART

12.00 – Sanningen om massgraven i Sigtuna.
Anna Kjellström, arkeolog

13.30 – Frihamn i vikingatida Sigtuna.
Johan Runar, arkeolog Sigtuna museum

FREDAG 8 MAJ SIGTUNA BIBLIOTEK

Författarbesök av Göran Rosenberg.
Göran Rosenberg presenterar sin bok *I lögnens tid*, där han undersöker hur lögnens strukturer växer fram och får fäste i det offentliga samtalet.

FREDAG 8 MAJ SIGTUNASTIFTELSEN

Musikbar i Stora salen med Ingrid Schyborger kvintett.
Boka biljett på sigtunastiftelsen.se

LÖRDAG 9 MAJ SIGTUNA MUSEUM & ART

Visningsstafett, Var med på alla tre, en eller två av dem. 20 minuter per visning, alla tre utgår från olika aktuella utställda föremål och utställningar.

14.00 Visning av utställningen Mottagandet
Anna Hedberg, konst -och kulturpedagog
14.40 Visning av Sigtuna historiers senaste nya tillägg
Alicia Larsson, konservator
15.20 Visning av Där Sverige började
Jennifer Bergsten, konstantendent
Öppen verkstad 12-16

LÖRDAG 9 MAJ SIGTUNA BIBLIOTEK

Musikföreställning med Yria (för barn)
Kom och var med på interaktiv föreställning med grammisbelönade Yria! Här utlovas sångglädje, tokiga upptåg och rytmiska äventyr som sätter fart på både kropp och sinne.
Välkommen in i Yrias värld!

LÖRDAG 9 MAJ SIGTUNASTIFTELSEN, STORA SALEN

Symposium – Vad är sanning?

09.00-16.30 - Vi samlar till en heldag om hur vi ska se på sanning i en tid av lögn, desinformation och auktoritära idéer.

Medverkande: Göran Rosenberg, Erika Bjerström, Liza Alexandra-Zorina, Henrik Bohlin, Fredrik Svanberg, Ted Hesselbom, Sofia Kinberg och Helle Klein.
Boka biljett på sigtunastiftelsen.se

SÖNDAG 10 MAJ SIGTUNA MUSEUM & ART

12.00- 14.30 Föredrag och samtal om media och kreativ kultur med representanter från några av 90-talets nyskapande medier som QX, Bon, Stockholm New, Bibel, Intrig. Medverkande Jon Voss, Salka Hallström, Claes Britton med flera.

14.30 – 15.30 Romsk historia i Sigtuna - i jakt på sanningar. Samtal med medlemmar ur Referensgrupp för romsk kultur, historia och kulturarv i Sigtuna; Ramona Hedman, Sonja Keiski, Leif Keiski, Tony Palm och Ted Hesselbom.

SÖNDAG 10 MAJ SIGTUNASTIFTELSEN

11.00 - 15.00 Upplev Sigtunastiftelsen, Matmarknad, visningar av stiftelsen och mingel i Rosenträdgården. Utställning med delar av Palestinasamlingen visas i biblioteket. Föredrag av Kenneth Silver, intendent på Medelhavsmuseet i Stockholm.
Boka biljett på sigtunastiftelsen.se

8 -10 MAJ SIGTUNA BIBLIOTEK:

Banned Books - en utställning med tema förbjuden litteratur och censur.
Sagostunder - Ett frö av sanning: ”Kungen utlyser en tävling. Den som vill bli hans efterträdare på tronen skall odla fram den finaste blomman. De som vill vara med och tävla får alla var sitt frö...”

Sigtuna bildningsfestival initierad av

Sigtunastiftelsen

Sigtuna Museum & Art
Sigtuna kommun

Sigtuna bibliotek
Sigtuna kommun

Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket
SSHL



FOTO: MAGNUS ARONSON

Psalmen Ett klangrum för det ohörbara

Anders Frostensson skrev sin första psalm nyåret 1935 i tornrummet på Sigtunastiftelsen, en plats som inspirerat många psalmförfattare, Bo Setterlind, Ylva Eggehorn och inte minst Olov Hartman. Susanne Wigorts Yngvesson, professor i etik vid Enskilda Högskolan Stockholm, skriver om psalmens mystik, klangrummet för det ohörbara.

ESSÄ AV SUSANNE WIGORTS YNGVESSON

DEN SOM SKA SÄGA något om psalmens mystik behöver börja med skönheten. Inte skönhet som den vackraste rösten, den ljuvaste poesin, utan skönhet som urbilden av den klang som all musik härleds ifrån. Vi talar om det ljud som formas i gommen, i rummet, i universum. Ett klangrum som kan börja i det ohörbara och växa till ett ljud, hörbart för det mänskliga örat. Ljud som pågår i ett nu, men försvinner och lämnar plats för klanger som kommer efter dem vi hör i ögonblicket – som är osynlig men sinnlig, immateriell men berörande.

En angelägen fråga är om musiken är skön redan i sitt uttillstånd, innan den når örat. Augustinus, i slutet av 300-talet, föreställer sig musiken så och allra mest den mänskliga rösten. Han gråter när han hör vacker musik och undrar varför detta osynliga berör honom så? Han får en glimt av Guds väsen, men det är inte Gud. Endast speglingar av den som har skapat uttillståndet. Därför är det inte musiken som ska dyrkas utan Skaparen bakom, den som musiken pekar mot. För andra, som för Hjalmar Gullberg, är musik förutsättningen för äkta poetiska uttryck. Den inre tonen vägleder,

som att lyssna efter ett samstämmigt ackord med de ord som ska skrivas: "Jag hör musik och letar efter orden".

Angelägen poesi är lik musik genom att rytm, vokaler, den stämning som orden formar kan öppna något bortom orden. De kan vittna om sanning eller lögn, men är inte i sig själva sanna eller falska. Ord är medel som för oss djupare in i verkligheten eller längre bort från den. Poesin är besläktad med musiken genom att den hjälper oss i sökandet efter det den symboliserar. I kristen teologi är ordet därtill både skapandets kraft och Gud själv som Människosonen. Men för att inte förväxla specifika ord med Gud själv, att läsa oss vid specifika ord, så bejakar kristen teologi metaforer, paradoxer och bildspråk – för att vi ska påminnas om att orden, liksom musiken, pekar mot mer än den lexikaliska översättningen. Därför behövs även ord som bryggör för öppnandet, till exempel det lilla ordet "som". Så litet att vi knappt lägger märke till det, trots att "som" kan bära det viktigaste i det meningsfulla rummet mellan orden.

I Anders Frostensson psalm 289: "Guds kärlek är som stranden och som gräset", är dessa "som" avgörande. Om vi istället sjöng "Guds kärlek är stranden och gräset", sluter sig bilden genast. Men med "som" bli liknelsen sinnlig genom att vi vet hur stranden och gräset känns. Därför kan vi ana att Guds kärlek är "vind och vidd och ett oändligt hem". Ordbryggans "som" är borttaget och istället vävs den gudsliknande egenskapen "oändligt" in, en bild för något rörligt och osynligt.

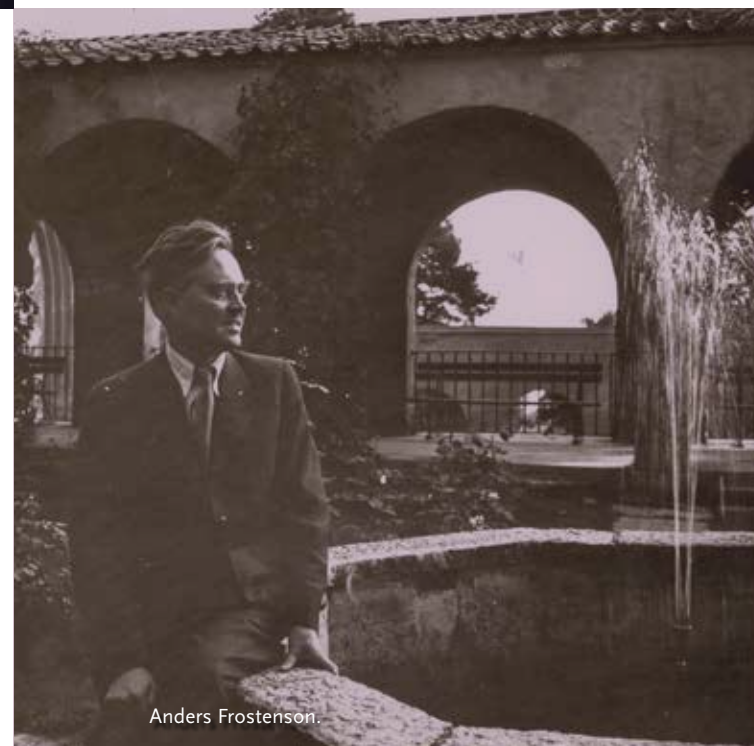


FOTO: SIGTUNASTIFTELSENS ARKIV

Anders Frostensson.

"Poesin är besläktad med musiken genom att den hjälper oss i sökandet efter det den symboliserar."

Anders Frostensson skrev sin första psalm nyåret 1935 i tornrummet på Sigtunastiftelsen, efter att ha blivit uppmanad av psalmbokskommittén att bidra med nya texter inför 1937 års psalmbok. Då var han redan en etablerad poet efter *Löftets båge* (1931) där han beskriver sin kallelse till präst som kom genom en uppenbarelse när han cyklade på den skånska slätten. Hans första psalm i tornrummet blev 39: "Jesus från Nasaret", som med en enkel poesi bär det djupaste mysteriet om att Gud går mitt ibland oss. Laddningen är att den sjungs i presens: "Jesus från Nasaret går här fram än som i gången tid". Det händer här och nu. Det förstärks av sista raden i varje vers: "Himmelriket är nära". Om den istället hade skrivits i imperfekt: "Jesus från Nasaret gick där fram", skulle det vara sant men då förändras budskapet och genast uppstår en distans mellan oss och psalmen.

Låt oss återvända till skönhetens roll för poesi och musik. Anna Greta Wide har kärnfullt formulerat något jag letar efter i dikten "Bön", där hon skriver om den oförlösta längtan till det som kan komma, en föreställning om det som inte har hörts, inte har setts – men ändå har känts. Hon ber till den som inte "ryms i något namn", om att få "ligga som en villig violin/och vänta i din kärleksfulla hand". Wides trosvisa, sinnliga sökande, öppnar för beredskapen att spelas på och bli den musik som den kärleksfulla handen framkallar genom hennes klangrum. Wide är inte psalmförfattare, fast hon söker Någon genom musikens bildspråk. Men vem och varför? Det är något eller någon vi anar men som är fördold bortom orden och musiken.

EN ANNAN POET, och även psalmförfattare, är Bo Setterlind, med nära kopplingar till Sigtunastiftelsen. I *Psalmer i atomåldern* (1960) menar han att psalmer inte bör skrivas för "pragmatiska behov i den kristna församlingen", utan istället utifrån "människans grundläggande existentiella behov av livsorientering". "Psalmer", menar han, "borde egentligen vara skrivna i himlen". Avsändaren av skönhetens musik och poesi är alltså inte människan ensam utan det sker i samverkan med Livgivaren, medskaparen.

Att forma musik och poesi som uttryck för skönhet är att ha ett aktivt sikte för ord och ton. Sökandets roll är genomgående i ►



Per Wästberg och Bo Setterlind.

Bibeln och i psalmer. Vem, var och varför är frågor som människan ställer till Gud och som Gud ställer till människan: "Adam, var är du?" Dessa frågor är vad Setterlind och andra beskriver som "människans grundläggande existentiella behov". Två psalmer som står i inofficiell dialog om detta är Johan Olof Wallins 305: "Var är den Vän, som överallt jag söker?" och Ylva Eggehorns 256: "Var inte rädd". Eggehorn har för övrigt också vistats mycket på Sigtunastiftelsen, genom författarstipendier 1981 och 1993 och föreläsningar.

Båda söker de efter Honom. Hos Wallin är det Vännen och hos Eggehorn "Han som älskar dig" – en ömsesidig längtan mellan jaget och Honom. Båda psalmerna inleds med "var", men Eggehorns är ett övergångsord till en trosvissh uppmaning: "Var inte rädd", medan Wallins "var" är en desperat fråga från en vars hjärta brinner. Eggehorns poesi för den sökandes längtan är trosvissh. Psalmjaget vet att "han väntar dig ikväll" och att "han längtar efter dina steg". Men det är inte en dogmatisk trosvisshet, utan en som fortsätter sökandet efter honom som har "stämt möte här". Men hamnen är mörklagd och tecknet är hemligt. Vi uppmanas att förlita oss på tecknet som skyddar, att vi färdas och är på väg mot hamnen. Han längtar lika mycket som du och tycks också vara en sökare – en som söker efter dig.

EN ANNAN PSALMFÖRFATTARE med nära anknytning till Sigtunastiftelsen är dess direktor 1948–1970, Olov Hartman. Anders Frostenson och Hartman kände varandra väl. De följdes åt i sitt författarskap. De föddes samma år och arbetade ihop i 1969 års psalmbokskommitté. I ett brev från Frostenson kommenterar han sitt skrivande: "Man måste börja där folk befinner sig". Det låter självklart, men kan vara det svåraste av allt för den som vill säga något angeläget. För var befinner vi oss egentligen? Återigen påminns vi om grundfrågan var. Om vi liknar ord vid träd så hittar vi ett närmast oändligt rotsystem som kommunicerar med andra träd och växligheter ovan och framför allt under jord. Därför kanske vi inte endast behöver börja där vi befinner oss, utan även söka

"... det är inte en dogmatisk trosvisshet, utan en som fortsätter sökandet efter honom som har "stämt möte här". Men hamnen är mörklagd och tecknet är hemligt. Vi uppmanas att förlita oss på tecknet som skyddar, att vi färdas och är på väg mot hamnen."



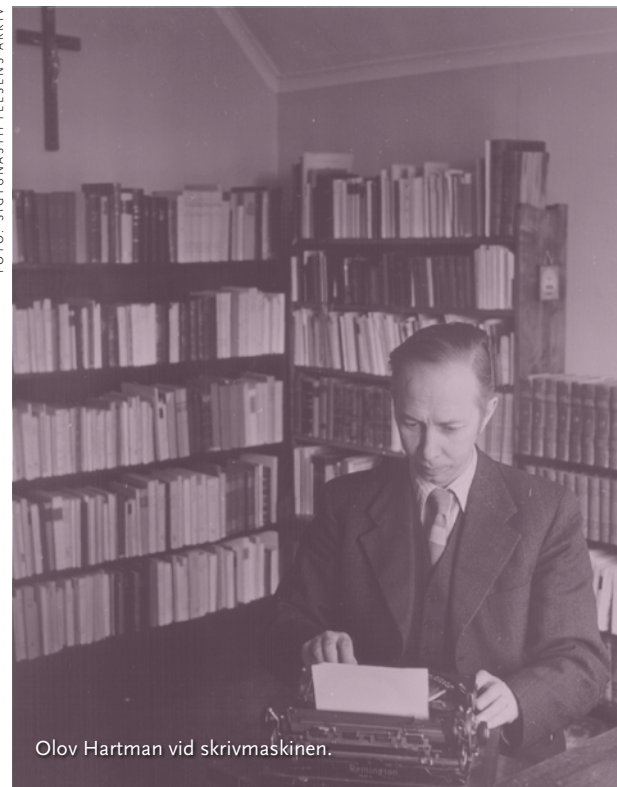
Ylva Eggehorn.

efter det som kommer före frågan. Här finns grund för tvivlet som i sin tur är grund för sökandet efter sanning och mening.

Ett exempel på ett sådant sökande är Hartmans psalm 38: "För att du inte tog det gudomliga". Det är en bekännelsepsalm och

genom det inledande ordet "för" blir den också ikonisk. Hur? Genom ordet för anar vi att det finns en inledande fråga som inte ställs. För är svaret på varför som inte uttrycks i texten men kommer ur tystnaden, innan musiken och orden tar vid. På liknande sätt kan det vara även med skriven text, att det kan finnas något utöver orden som ger en föraning om det som sedan ska bli till ljudande sång. Det gör budskapet öppet, som ett ikoniskt fönster som texten stiger fram ur. En påminnelse om ett uttillstånd av det första skapade ljudet, ohörbart för människan liksom änglarnas kontinuerliga sång i kosmos. Psalmens för inleder de tre första verserna, därefter är den ohörda frågan fortfarande varför, men svaret är "därför skall alla" som i vers fem inkluderar "alla världar och varelser, allt som har varit, är och skall komma" – alla dessa och allt detta ska bekänna: "Jesus är Herre". Psalmerna inleds alltså med en fråga som inte ställs och avslutas med en trosbekännelse till Jesus, Herren som är A och O, den förste och den siste.

Som psalmförfattare och tonsättare behövs både en relation till skapandets tillstånd och till hur orden relateras till psalmen som art. Den behöver ha förankring i den bibliska texten, till den kristna tron och till de sammanhang där den ska sjungas gemensamt i en gudstjänst. Dessa ramar etablerar onekligen utmaningar och möjligheter för psalmförfattaren och tonsättaren. Det gäller att förhålla sig till ramarna och samtidigt skapa nytt. Hartman har en makalös förmåga till nya poetiska bilder och samtidigt till ett bibliskt språk.



Olov Hartman vid skrivmaskinen.

Som psalmförfattare och tonsättare behövs både en relation till skapandets tillstånd och till hur orden relateras till psalmen som art. Den behöver ha förankring i den bibliska texten, till den kristna tron och till de sammanhang där den ska sjungas gemensamt i en gudstjänst.

Mitt avslutande exempel är psalm 62: "Än finns det en värld" som, liksom den förra, har en ikonisk öppning. Redan med det första ordet "än" osäkrar Hartman en falsk tilltro till trygghet och hopp. "Än finns det en värld" – jaha, men alltså inte för alltid. Världen villkoras av: "trots makter av död och fördärv" och "redan satt yxan i livsträdets rot". Därför bör försoningens mysterium sjungas, den försoning som redan har ägt rum, men att vi trots det vet att "en ångest går fram" – och att vi i vår "vilsenhets natt" behöver lyfta "försoningens kalk".

PSALMENS MYSTIK VÄVS på detta sätt ur poesi och musik, dels genom fenomenet av det som sker när psalmen kommer till: uttillståndet, existensens grundvillkor, inspirationsögonblicket, dels att psalmernas poesi och musik genom dessa medel pekar, inte mot sig själva som mysterium, utan mot det gudomliga mysteriet, mot Honom som är uppenbarad och samtidigt fördold. Även när psalmsång inte låter så vackert som vi skulle vilja, kan vi tänka att den ändå är ett uttryck för ett ikoniskt fönster genom vilket änglarna sjunger i den evigt pågående gudomliga symfonin. ●

**SUSANNE WIGORTS YNGVESSON**

Professor i etik vid Enskilda Högskolan Stockholm och ordförande i Anders Frostensons stiftelse Psalm och sång

KALENDARIUM

JANUARI

LIVET OCH KÄRLEKEN OM PARRELATIONERS BETYDELSE FÖR MENING I LIVET

LÖRDAG 17 JANUARI 14.00

Trenderna kring relationer och dating avslöser nu varandra snabbare än någon kan hänga med i. Men vilken betydelse har egentligen en parrelation för vår lycka, våra samhällen och vår möjlighet att möta framtiden? Medverkande: Greta Schüldt, kulturjournalist på Dagens Nyheter, Emma Audas, präst och teologie doktor, författare till boken *42 teser om äktenskapet*, John Sjögren, kulturskribent, kritiker och författare till bl.a. *Älska är att släppa taget*. Samtalet leds av teologen Patrik Hagman.

I samverkan med Svenska kyrkans skribentskola

BOKBAR MED JONAS GREN

ONSDAG 21 JANUARI 19.00

Vi har alla problem med för mycket skärmtid. Människan i vår samtid vill, menar författaren Jonas Gren, lägga mindre tid på scrollande och mer på att tänka, skapa och leva. Men hur kan vi frigöra oss? I sin nya bok *Ingen surf: Handbok i nedkoppling* lägger poeten och författaren Jonas Gren fram en metod för att minska bruset. Varje morgon cyklar han till kontoret där wifi saknas, och där all kontakt med omvärlden sker via knapptelefon. Sju kilometer från internet blir det lättare att tänka. Så kan inte alla göra. Men med inspiration från optimistiska radikaler genom historien, och i vår egen samtid, utforskar Jonas Gren hur vi alla kan ta steg från en tillvaro av ständig uppkoppling. Det är en försiktigt hoppfull, och högst konkret, väg till ökad livskvalitet. Jonas Gren författare och skribent, har tidigare givit ut en rad diktsamlingar, däribland *Antropocen*, *Lantmåteriet* och *Dälden, där de blommar* och räknas som en av de främsta poeterna i sin generation med ett särskilt fokus på ekopoesi.

FÖRINTELSENS MINNESDAG – FINISSAGE ÅMINNELSE

TISDAG 27 JANUARI 19.00

På den internationella minnesdagen 27 januari minns och hedrar vi Förintelsens offer och de som gjorde motstånd. En dag för att uttrycka sitt stöd för alla människors lika värde. På Sigtunastiftelsen uppmärksammar vi i år den aktuella utställningen *Åminnelse* med

Anna Berglind och Susanne Zimmerman Berglind. Susanne var en av de 600 judiska kvinnor som kom till Sverige och Sigtuna med de vita båtarna 1945. Kvällen inleds med ett samtal mellan Susannes dotter Anna Berglind, konstnär, och Johan Perwe, historiker, journalist och författare, verksam vid Forum för levande historia. Samtalet leds av Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein. Därefter får vi lyssna till musik av Anna Rubinsztein, viola & Elin Emtell Rubinsztein, violin, varvat med uppläsning av poem av Susanne Zimmerman Berglind och Anna Berglind.

Samverkan med Sigtuna Museum & Art



MEDITATIONSKVÄLL – ÖPPET HUS I KRYPTAN

ONSDAG 28 JANUARI 18.30 – 20.00

Du som är nyfiken på meditation, varmt välkommen att prova på! Kvällen inleds med en kortare introduktion följt av 20 minuters tyst meditation. Denna enkla form av djupmeditation, som praktiserats på Sigtunastiftelsen sedan 1970-talet, passar utmärkt för både nybörjare och mer erfarna. I meditationen går vi djupare in i oss själva och ger plats för en form av bön utan tankar och ord. Alla är välkomna med den inriktning man själv vill ge i meditationen, den tro man har eller om man bara vill sitta sig till stillhet. Under våren erbjuds öppen meditation i Kryptan torsdagar 18.00 – 18.30 med valfri introduktion från kl. 17.45.

ABRAHAM'S BARN'S SKRIVARKURS KVINNORNA RUNT ABRAHAM MED CHARLOTTE FRYCKLUND

30 JANUARI – 31 JANUARI

Tillsammans med Charlotte Frycklund utvecklar vi skrivandet genom en fördjupning och fokusering på det skriftliga berättandet med hjälp av Abrahams Barns narrativa metod Identifikation skapar Empati. Vi

utgår från allmänmänskliga berättelser med existentiellt innehåll hämtade från det gemensamma legendmaterialet med rötter i judendom, kristendom och islam. Vi kommer särskilt att lägga tonvikt på "Kvinnorna runt Abraham" och kvinnorna från det första testamentet. Charlotte Frycklund bland annat författare till böckerna *Bibelns kvinnor – 101 möten med kända och okända systrar* och *Bibelns förlorare*. Hon arbetar till vardags som präst på Svenska kyrkans sociala medier. Målgrupp: Lärare och pedagoger från olika yrkesområden som önskar fördjupa det kreativa skrivandet i sin pedagogiska verksamhet.

FEBRUARI

LITTERÄR SALONG REGINA DERIEVA OCH DET ÄNDLÖSA KRIGET

ONSDAG 4 FEBRUARI 19.00

En kväll om den internationellt uppmärksammade poeten Regina Derieva. Den ryskspråkiga poeten Regina Derieva föddes 1949 i Odessa, då Sovjet och idag Ukraina. Hon levde i många år i Astana och Karaganda i Kazakstan, där hon undervisade i piano, och utvandrade vid det fallna Sovjetunionens slut 1990 till östra Jerusalem i Israel. 1999 fann hon en fristad på Sigtunastiftelsen i Sigtuna, där hon bodde med sin man ett par produktiva år, och slutligen i Märsta. Hon dog som svensk medborgare 2013. De geografiska fästena, liksom den starka tron – hon var judinna och konverterade 1989 till katolicismen – skänker Derievas dikt distinkta konturer. Hennes egenartade stämma, fylld av svärta och humor, har med åren rönt växande uppmärksamhet, men ännu inte i Sverige. Antologin *Det ändlösa kriget: Dikter 1979-2013* utgiven på bokförlaget Faethon samlar och tillgängliggör alla Derievas dikter översatta till svenska i kronologisk ordning. Utgåvan avslutas med några personliga texter som tillägnats henne av kollegor och vänner. Under kvällen bjuds vi på personliga reflektioner, läsningar, samtal med fyra av dessa kollegor och vänner samt bar. Medverkande: Daniel Pedersen, förläggare

på bokförlaget Faethon och författare, Bengt Jangfeldt, författare, översättare och docent i slaviska språk, Julian Birbrajer, författare, översättare och fotograf, Petter Lindgren, författare, poet och kulturjournalist

MUSIKBAR JOHN COLTRANE 100 ÅR MED JAZZGRUPPEN NAIMA FREDAG 6 FEBRUARI 20.00

NAIMA är en nyskapad jazzsextett som i denna konsert hyllar en av jazzhistoriens mest ikoniska, innovativa och inflytelserika musiker - John Coltrane som 2026 skulle ha fyllt 100 år. NAIMA, där musikerna alla går på jazzlinjen på Bollnäs folkhögskola, spelar ett axplock från jazzlegendarens breda repertoar. NAIMA nytolkar Coltranes avtryck i musikhistorien genom nya och spännande arrangemang i olika konstellationer och med inspiration från den nordiska jazztradition de studerar. Lyssna in musiken från en av jazzhistoriens största musiker i den unga jazzgenerationens nytolkning. Sång, Vide Rosén Wicklund, tenorsaxofon, Teodor Hjelmstedt, gitarr, Johan Selin, piano, Robin Wickgren, bas, Arvid Lindström och trummor, Frans Lekberg.



RETREAT LED MILDA LJUS 6 – 8 FEBRUARI

Ignatianskt inspirerad tyst retreat där fördjupande samtal med en följeslagare ingår. Utvalda bibeltexter blir en utgångspunkt för personlig reflektion över vad som ger oss liv och riktning i tillvaron. Retreatledare: Ann-Christine Jansson, präst, Anne Magnusson,

socionom och leg. psykoterapeut samt Eva Holst, socionom och uttryckande konst-terapeut.

KULTURSAMTAL MED ANNA ODELL

ONSDAG 11 FEBRUARI 15.00 – 17.00

Möt Anna Odell, konstnär och filmregissör, som berättar om sin väg till konstnärskapet och om aktuella projekt. Anna Odell blev känd för allmänheten med sitt verk *Okänd, kvinna 2009–349701* (2009), som var hennes examensarbete från Konstfack. I konstverket hade hon sitt eget liv och sina egna erfarenheter av psykiatrisk vård som utgångspunkt. Därefter kom de uppmärksammade och prisbelönta långfilmerna *Återträffen* och *X&Y*. Ett aktuellt verk är *Rekonstruktion – Psyket* från 2025 installerat vid Centrum för medicinsk humaniora vid Uppsala universitet. Verken har undersökt den svenska psykiatrin och maktstrukturer och gruppdynamik är återkommande teman hon gestaltar i sitt konstnärskap. Anna Odell (1973–) är utbildad på Konstfack och Kungliga Konsthögskolan.

EXISTENTIellt LITTERATURSAMTAL ONSDAG 11 FEBRUARI 18.00 – 19.45

Biblioteket bjuder in till existentiell, kontemplativ läsning och samtal i liten grupp – en form av mikrobokcirkel. Formen för träffarna är fritt inspirerad av så kallad *shared reading*, en metod för högläsning och gemensam reflektion. Var och en får tid och plats att reflektera och ställa frågor utifrån sina känslor, tankar och associationer. Alla är välkomna och texterna delas ut på plats. Inga förberedelser krävs och varje tillfälle är fristående. Under våren rör vi oss i gränslandet mellan existens, litteratur och andlighet, mot bakgrund av samtidens växande kriser, både med teman och författare relaterade till Sigtunastiftelsen. Vad innebär det att vara människa idag och vilken är vår roll? I en värld där allt tycks gå fortare och fortare saktar vi ned och söker djupare svar inom oss själva, med utgångspunkt i litteraturen. Under meditativa former läser vi utdrag ur texter på aktuella teman inom området. Poesi och skönlitteratur vävs samman med andlig litteratur, i ett försök att närma sig vår tids existentiella utmaningar från ett helhetsperspektiv.

MYSTIK SALONG MED SIMON SORGENFREI

ONSDAG 18 FEBRUARI KL 18.00 – 20.00

Simon Sorgenfrei berättar om den unga lärarinnan Elsa 'Ulma' Haglund som blev sufrörelsens första ledare i Sverige. Hon bjöd även in Inyat Khan till Sverige 1924 och översatte och gav ut hans skrifter på svenska. Hon hade kontakter med den kristna mystikern Hjalmar Ekström, vars bibliotek och arkiv finns på Sigtunastiftelsen, och med Flodbergskretsen, en kristen, mystikt intresserad vänkrets i Gamla stan i början av 1900-talet. Simon Sorgenfrei är professor i religionsvetenskap med inriktning mot studier av islam och sufism, samt mot religion och migration, vid Södertörns högskola. Han har även skrivit monografier om Ivan Aguéli och Erik Johan Stagnelius.



MUSIKBAR MED LISA LÅNGBACKA & LISA RYDBERG

FREDAG 20 FEBRUARI 20.00

LISAS utgörs av två av Sveriges mest eftertraktade och kritikerrosade musiker med världen som spelplats – Lisa Långbacka, accordeon, och Lisa Rydberg, fiol. LISAS tänjer på genregränserna med ett ensemble-spel som kännetecknas av lyhördhet och intensitet. Repertoaren består av traditionell folkmusik såväl som egna kompositioner, influerade av folkmusik, barockmusik, tango, modern konst- och filmmusik. Debutalbumet *Fiddle & Accordion Conversations* valdes till ett av århundradets viktigaste folkmusikalbum i tidningen LIRA samt tilldelades Manifestpriset i kategorin Årets folk. Med uppföljaren *Etiam* vann duon en Grammis 2024.



KALENDARIUM

SYMPOSIUM
HANDEN OCH ANDEN – OM VÅRT BEHOV AV SKAPANDE
LÖRDAG 21 FEBRUARI 9.30 – 17.30
Många av oss skriver, fotograferar, syr, stickar och snickrar som uttryck för vår kreativitet och vårt behov av att arbeta med våra händer och låta något få ta form utanför oss själva. Som kontrast till samhällets fixering vid mätbarhet och effektivitet uttrycker skapandet en längtan efter äkthet, process och att på olika sätt få förvalta den tysta kunskapen som Carl Malmsten har uttryckt som att "ställa hand och ande i skapande samverkan". Välkommen till en heldag om skapande där vi utifrån skapande, konst och hantverk, tyst kunskap och existentiell hälsa utforskar hur vi kan ta oss an framtiden och vår plats i den – som skapande människor. Medverkande: Johan Knutsson, professor emeritus vid Linköpings universitet, Evelina Dovsten, konstnär, Nina Hemmingsson, författare och serietecknare, Johanna Hästö, konstnär och Thommy Wahlström, kompositör och musiker. Symposiet leds av Sigtunastiftelsens direktor Helle Klein, kaplan Kerstin Dillmar och konstansvarig Vilma Luostarinen.

VERNISSAGE
EVELINA DOVSTEN
– I LUNGORNAS OSCILLERANDE RÖRELSE
LÖRDAG 21 FEB 16.00 – 18.00
KONSTNÄRSSAMTAL 16.30
I Sigtunastiftelsens kapell visar konstnären Evelina Dovsten sin mest existentiellt laddade utställning hittills, där ett sakralt allvar möter en vetenskaplig estetik. Verkens motiv tar sin utgångspunkt i former av oscillerande rörelser hos människan: andning och hjärtslag. En upprepning och rytm som även återfinns i teorier om solstormar och svarta- och vita håls svängningsrörelser. Med en bakgrund som glasblåsare arbetar Evelina Dovsten huvudsakligen i glas samt assemblageteknik. Hon använder sig av friblåst glas, som kräver ett snabbt handlande, i kombination med en långsammare process bestående av slipat och graverat planglas, målade trätytor och text. Materialet blir till en samtalspartner och laddas genom skapandeprocessen med tid, närvaro och hantverkets tysta kunskap. Evelina Dovsten är utbildad vid Konstfack

(MFA 2019) i Stockholm och har ateljé i G-studio, Gustavsberg. Hon är medskapare av Konsthantverkspodden. Hennes konst har visats på bland annat Röhsska museet, Arkdes samt Vår Gård Saltsjöbaden och finns representerad i Nationalmuseums samlingar. Tillsammans med Andreas Nobel har hon skrivit boken *Den Moderna Sfinxen* (Otsium books), och 2024 färdigställd hon sin första offentliga gestaltning för entrén till Värmdö kommuns nya kulturhus och bibliotek. Utställningen öppnar i samband med symposiet *Handen och anden – om vårt behov av skapande* den 21 februari. Visas måndag – lördag fram till den 17 april i Rosengårdssalen.



FOTO: LOUISE BAHRTON

FILM OCH SAMTAL
ONSDAG 25 FEBRUARI 19.00
Välkommen till film och samtal i Sigtunas biograf Gröna ladán. Vi visar en aktuell och tankeväckande film med en särskilt inbjuden gäst som reflektor. Film och inledare meddelas senare.
Samverkan med biograf Gröna ladán

VEM ÄR MAN?
EN RETREAT FÖR MÄN – AV MÄN
27 FEBRUARI – 1 MARS
Jag och min far. Vår mansroll definieras inte sällan utifrån vår relation till vår far. Som son kan du vara förlorad eller möjligen upptagen av ett uppror. Vem är jag? Och vem är min far? När livet förändras – vilket det alltid gör – kommer nya frågor i kapp. Om man vill göra en reell förflyttning av sitt liv är förutsättningen att lyckas mycket större om man gör det i grupp. Denna tysta retreat enbart för män är en möjlighet för dig att i samklang med andra få fördjupa dig i vem du egentligen är. Retreatledare: Joachim Berner, författare och företagare och Lars Björklund, präst och författare.

MARS

KULTURSAMTAL
MED JULIA LINDEMALM
ONSDAG 4 MARS 15.00 – 17.00
Julia Lindemalm är en prisad fotograf som på olika sätt undersöker relationen mellan människor och djur. I hennes första bok, *Katt People* (2016), undersöker hon människans relation till katten med bl.a. bilder från kattutställningar, hem för övergivna katter och älskade familjekatter. Hennes andra bok *Zoo World* (2018) innehåller bilder från europeiska och amerikanska djurparker. Zoo World har också visats som utställning på olika ställen i Sverige och projektet har tilldelats TT:s Fotostipendium och Malmö stads kulturstipendium. Hon fick även motta det första Lars Tunbjörk-priset med motiveringen: "Med humor och empati betraktar Julia Lindemalm människor som fascinerats av djur i bur. Hennes bildspråk är både rakt på sak och poetiskt när hon lyfter fram vår längtan och förvirring inför det okända. I Lindemalms bilder är människan lika fången i sin föreställningsvärld som djuren är i sina konstruerade livsrum på zoo."



FOTO: DAVID NEMAN

KULTURHELGSKONSERT
ADOLPHSON & FALK
– FERLIN OCH 80-TALSHITS
FREDAG 6 MARS 20.00
Legendariska Adolphson & Falk tolkar i denna konsert både nyfunna Ferlintexter och nya, egna tonsättningar av tidigare kända dikter. Denna kväll får ni höra sångerna, levande och helt akustiskt, tillsammans med duons kända 80-talshits som Blinkar blå, Ljuset på min väg och Stockholmsserenad. Konserten inleds med en kort introduktion till Nils Ferlins författarskap av Nils Ferlin-sällskapets ordförande Hans Rutberg.



FOTO: MAURO RONGIONE

KALENDARIUM

FÖRFATTARSAMTAL
MED ANNELI JORDAHL
LÖRDAG 7 MARS 11.00
Anneli Jordahl, prisad Sigtunaförfattare, kommer efter succén med *Björnjägarens döttrar* tillbaka med den historiska romanen *Kallet*. *Kallet* tar avstamp i Anneli Jordahls egen släkt och deras öde under andra världskriget, för att växa till en imponerande berättelse om den lilla människan i de stora händelsernas tid. Alldeles nära den norska gränsen ligger fjällpensionatet. När tyskarna i april 1940 ockuperar Norge hjälper pensionatet till att gömma dem som flyr. För den unga småbarnsmodern och ödemarkssamariten Karolina innebär det ett nytt liv mitt i händelsernas centrum. Karolina samarbetar alltmer med den storslagne doktor Hummel, som blir en nyckelspelare när det gäller att rädda liv. På andra sidan gränsen i Norge rör sig Henry Rinnan, en undflyende person, en välekiperad kappvändare som går över till tyskarna. Mellan dessa tre huvudpersoner rör sig berättelsen. Anneli Jordahl började med att arbeta som kulturjournalist och har skrivit ett tiotal böcker. Återkommande teman är bildningstörst, kärlek som aldrig blir och ensamhet, men även frågor kring klass, demokrati och välfärdsstaten. Jordahl debuterade med sin mycket uppmärksammade sakprosabok *Klass - är du fin nog*, och skrev sedan en biografi över författaren Elsie Johansson, *Att besegra fru J*. Hennes romandebut om Ellen Key, *Jag skulle vara din hund (om jag bara finge vara i din närhet)*, hyllades när den kom ut och ges i vår ut som storpocket 100 år efter att Ellen Key dog. Anneli Jordahls femte roman *Björnjägarens döttrar* (2022) nominerades till Augustpriset och översattes till ett flertal språk. Bland de många priser hon mottagit för sitt författarskap återfinns Ivar Lo-priset, Tidningen Vi:s litteraturpris och Stina Aronsons pris.



ANNA-KARIN GÄVERT
– PARKER PÅ ENKÖPINGSKA
MÅNDAG 9 MARS 19.00
Enköping har blivit berömt för sina vackra parker som utvecklats sedan 1980-talet med stadsträdgårdsmästare Stefan Mattson som visionär pionjär. Nuvarande stadsträdgårdsmästaren Anna-Karin Gävert berättar om förvaltningen och utvecklingen av Mattsons arv som inkluderar såväl Enköpings uppskattade fickparker som den fantastiska Drömparken gestaltad av den holländska trädgårdsdesignern Piet Oudolf. Oudolf är en av världens främsta trädgårdsdesigners som skapat trädgårdarna vid The High Line i New York, restaurang Noma i Köpenhamn och senast på konstmuseet Vandalorum i Värnamo – men Drömparken i Enköping var först. Oudolfs gestaltning, som inspirerat Gävert, grundar sig i estetik, hållbarhet, ekologisk mångfald med inspiration från naturliga, vilda landskap. Oudolf arbetar med en odlingsdesign med mycket perenner – *New Perennial Movement* – som är dynamiskt förankrad i platsen, kulturmiljön, naturen omkring och med årtiderna. Drömparken blev utnämnd till byggnadsminne år 2025 som första parkmiljö i Uppsala län. Stadsträdgårdsmästare Anna-Karin Gävert berättar om mötet mellan parkarvet, nutid och framtid. Traditions-enligt öppnar vi vårt Fröbibliotek i lokal samverkan med Sigtuna Trädgårdsförening och alla kan låna lokala, återbrukade fröer samt odlingslitteratur.
Samverkan med Sigtuna Trädgårdsförening och Naturskyddsföreningen i Sigtunabygden

TEATERBAR
– JON FOSSES SÅ VAR DET MED ETIENNE GLASER
ONSDAG 18 MARS 19.00
Etienne Glaser kommer till Sigtunastiftelsen med sin Jon Fosse-föreställning *Så var det*, en föreställning som hösten 2025 spelades på Det Norske Teatrets internationella Fossefestival. Etienne Glaser har gjort en egen version av Jon Fosses pjäs *Slik var det*, av målaren som undrar om meningen med livet, ställd mot döden. Pianisten Maria Rostotsky medverkar som pianist och spelar toner av J. S. Bachs *Goldbergvariationerna*, som konstnären på scenen nämner som själva meningen med varat: konsten inom vilken alla kan uppgå och ständigt leva,

medan individen återgår till mull. "Fosses text blir en vacker bön, en finstämd och nyanserad dikt om tro", som en recensent skrev. Etienne Glaser är en av våra främsta skådespelare, regissör och manusförfattare. Under 1980-2000-talen spelade han i flera av Suzanne Ostens filmer och skrev även flera manus. För rollen i Bröderna Mozart nominerades han till en Guldbagge i kategorin bästa skådespelare. Som regissör har Etienne Glaser varit verksam som opera- och teaterregissör vid bland annat Stora teatern, Göteborgs Stadsteater, Uppsala stadsteater och Stockholms stadsteater.



MUSIKBAR
– LENA JONSSON TRIO
FREDAG 20 MARS 20.00
Lena Jonsson är en av våra mest uppmärksammade och nydanande folkmusiker. Hennes förmåga att balansera djup kunskap om traditionell svensk folkmusik med innovativ konstnärlig känsla, livsglädje och en rockstjärnas karisma har gjort henne till en av Skandinavians mest visionära musiker. Hon har skapat en unik stil inspirerad av traditionell svensk musik såväl som rock, pop och amerikanska oldtime- och bluegrastraditioner. Tillsammans med gitarristen Erik Ronström och basisten Krydda Sundström skapar de en virtuos och lekfull trio. Lena Jonsson kommer från Bollnäs i Hälsingland, är utbildad på Kungliga Musikhögskolan och Berklee College of Music i Boston och är riksspelman.



KALENDARIUM

RETREAT VÅG SANNING LIV 20 – 22 MARS

En tyst retreat med djupmeditation och andlig vägledning. Retreatledare: Pelle Bengtsson, präst och meditationslärare och Lisbeth Gustafsson, ordförande i Mäster Eckhartsällskapet.



SYMPOSIUM LIV: SAMSKAPA OCH GE RUM ÅT LIVET I DESTRUKTIONENS TID LÖRDAG 21 MARS 09.00 – 17.00

I dagens samhälle har vi stort fokus på den artificiella, döda världen; på vad vi kan göra med död materia. Vi frågar oss: – Vad är den fulla potentialen i artificiell intelligens? Och alltsedan 2020 finns mer artificiellt skapad än levande materia på jorden. Men det finns en annan värld; den levande världen. Den fungerar väsensskilt annorlunda än den döda, och när vi lär oss samarbeta med den blir en annan framtid möjlig. I början av 1900-talet, när bl.a. Sigtunastiftelsen skapades, fanns fortfarande en stor tro på människans möjligheter att kultivera och förändra, både sig själv, kulturen, tekniken och samhället, och den vilda naturen var en källa för konst, kultur och ande. Idag, när dystopier och AI styr våra tankemönster, kultur, teknik och samhälle, måste vi tillåta oss att fråga oss: Vad är den inneboende potentialen i den levande världen; hos människan, i den mer än mänskliga livskraften, i livets skönhet och värdighet? Vad är potentialen i människans möjligheter att skapa och kultivera liksom låta ge rum för detta goda liv?

ABRAHAM'S BARN'S DAG LÖRDAG 21 MARS 14.00 – 16.00

Linde Lindkvist, docent i mänskliga rättigheter vid Lunds universitet och utredare

vid Institutet för mänskliga rättigheter föreläser under rubriken *Rätten att tro, tvivla och tänka själv – om barns rättigheter i en orolig tid*. I samband med Abrahams Barns dag utdelas Abrahams Barns pris 2026 till en person eller en organisation som är förebild när det gäller att aktivt verka för ett öppet och mångkulturellt samhälle. Pristagare meddelas senare.

EXISTENTIellt LITTERATURSAMTAL MÅNDAG 23 MARS 18.00

Biblioteket bjuder in till existentiell, kontemplativ läsning och samtal i liten grupp – en form av mikrobokcirkel. Formen för träffarna är fritt inspirerad av så kallad *shared reading*, en metod för högläsning och gemensam reflektion. Var och en får tid och plats att reflektera och ställa frågor utifrån sina känslor, tankar och associationer. Alla är välkomna och texterna delas ut på plats. Inga förberedelser krävs och varje tillfälle är fristående. Under våren rör vi oss i gränslandet mellan existens, litteratur och andlighet, mot bakgrund av samtidens växande kriser, både med teman och författare relaterade till Sigtunastiftelsen. Vad innebär det att vara människa idag och vilken är vår roll? I en värld där allt tycks gå fortare och fortare saktar vi ned och söker djupare svar inom oss själva, med utgångspunkt i litteraturen.



LJUS FINNS ÄNDÅ – OM EMILIA FOGELKLOU ONSDAG 25 MARS 18.00

Lisbeth Gustafsson berättar om teologen och författaren Emilia Fogelklous verklighetserfarenhet och gärning. Emilia Fogelklou var en kristen mystiker och visionär, pedagog, teolog, religionshistoriker och författare. Hon blev den första kvinnliga teol. kand. i Sverige 1909 och den första kvinnliga teologie hedersdoktor 1941. 1922 gifte hon sig med kulturgeografen Arnold Norlind, som gick bort redan 1929. Hon gav ut kärleksbiografi-klassikern *Arnold* 1944. Hon tillhörde Fogelstadgruppen, var pedagog på Birkagården och Viggbyholm och var en hel del på Sigtunastiftelsen. Emilia Fogelklou kom som kväkare att bli en visionär pionjär inom flera områden som religionshistoria, pedagogik, kvinnlig rösträtt, fredsarbete, psykoterapi, religionssociologi m.m. Lisbeth Gustafsson är journalist, författare, hedersdoktor i teologi vid Uppsala universitet. Idag leder hon retreatar och är senior konsult inom kommunikation av livsfrågor och tro samt är ordförande i Mäster Eckhartsällskapet. Hon är en återkommande röst i Sveriges Radios *Tankar för dagen*.



KALENDARIUM

APRIL

PÅSKBUFFÉ PÅSKAFTON LÖRDAG 4 APRIL

Sigtunastiftelsen dukar upp sin traditionella påskbuffé, ett påskbord med helgens alla läckerheter. Njut av sill, lax, lamm, färska vårprimörer och ett generöst gottebord.

BOKBAR MED JENNY WRANGBORG & TONY NAIMA ONSDAG 8 APRIL 19.00

Jenny Wrangborg, prisad poet och krönikör, belyser med sin nya diktsamling *Det oss som saknar ett vi* klasskillnaderna i våra kärleksrelationer och är en befriande uppgörelse med svunnen kärlek. När pojkvännen påminner diktjaget om att bära ut soporna under en födelsedagsmiddag börjar ojämlikheten bli synlig. Hon debuterade 2010 med diktsamlingen *Kallskänken* som fick ett stort genomslag, både hos publik och kritiker. Få samtida diktsamlingar har fått ett sådant "brukarvärde" som *Kallskänken* och dikterna har blivit tonsatta av både blåsorkestrar, punkband och körer. 2014 kom diktsamlingen *Vad ska vi göra med varandra* och hösten 2025 kom hennes första diktsamling på 10 år. Det blir uppläsning, författarsamtal samt livemusik av musikern och låtskrivaren Tony Naima som spelar sina tolkningar av dikter från boken. Tony Naima är från Härnösand och hans musik är rotad i americana och folk och har sedan debuten 2004 med Imprints spelat i olika konstellationer, bland annat i det legendariska bandet *Bruse* och i *Adalsbandet*.



RETREAT VILA I DIN LÄNGTAN 10 – 12 APRIL

Ignatianskt inspirerad tyst retreat där fördjupande samtal med en följeslagare ingår. Utvalda bibeltexter blir en utgångspunkt för personlig reflektion över vad

som ger oss liv och riktning i tillvaron. Retreatledare: Cia Wadstein, präst, Inga-May Petersson, diakon, Lena Denke, diakon samt Lena Bergcouits, diakon.

KULTURSAMTAL MED SHANTI RONEY TISDAG 14 APRIL 15.00

Möt skådespelaren Shanti Roney som berättar om sin väg till skådespelaryrket och om sitt konstnärskap idag. Shanti Roney. Han har medverkat i ett 60-tal film- och tv-produktioner, bl.a. *Vägen ut*, *Tillsammans*, *Tusenbröder* och *Nymphomaniac* och har arbetat med filmregissörer som Lars von Trier, Jan Troell, Tomas Vinterberg och Lucas Moodysson. Shanti Roney växte upp med sina syskon i ett kollektiv inom den alternativa vänstern på 1970-talet utanför Farstorp, utbildade sig på Teaterhögskolan i Göteborg och tillhör idag Dramatens fasta ensemble. Han har arbetat på teatrar som Stockholms stadsteater Göteborgs stadsteater, Det Kongelige Teater i Köpenhamn, Betty Nansen teatret i Köpenhamn och Nationalteatern i Oslo. På Dramaten har Shanti Roney medverkat i föreställningar som *Personkrets 3:1* av Lars Norén, *Linje lusta* i regi av Stefan Larsson, *Häxjakten* i regi av Alexander Mørk-Eidem och var hösten 2025 aktuell som Claudius i *Hamlet* i regi av Mattias Andersson.



KONSERT GABRIEL NYBERG LÖRDAG 18 APRIL 20.00

Gabriel Nyberg är en ung musiker och låtskrivare/kompositör med rötter i Sydafrika och Dalarna; musikproducent, ljuddesigner, ambient- och multimusiker. Han spelar och skriver låtar inom folkmusik, worldmusic, jazz, elektronisk musik och är improvisatör. Uppvuxen i en musikalisk miljö med föräldrar som båda är musiker hämtar han inspiration från olika kulturer och stilar och kombinerar musikalisk tradition

och nyskapande med en stark kärlek till naturen. 2016 vann han riksfinalen av *Musik direkt* med Falun-bandet *Blunda* och ett av hans senast framförda verk är *Breathworks* på orgeln i Katarina kyrka i Stockholm i samband med utställningen *Re/Enchantment* 2025. Han är musikutbildad på Musikkonservatoriet i Falun, Kungliga Musikhögskolan i Stockholm och i musik- och mediaproduktion på Luleå tekniska universitet. Vi får höra Gabriel Nyberg skapa nutida kontemplativ musik – utifrån den folkliga traditionen – på kapellet Grönlundsorgel, synth och elpiano.

BERÄTTELSENS TID – NATIONELL KONFERENS I NARRATIV MEDICIN 20 – 21 APRIL

Narrativ medicin är idag ett etablerat begrepp i skärningspunkten mellan klinisk medicin, hälsovetenskaper, humaniora, konst, litteratur och bildning. Utgångspunkten är att konsten öppnar våra sinnen, gör oss nyfikna, närvarande och levande också ur ett existentiellt vårdperspektiv. Konferensen vänder sig till läkare, sjuksköterskor och alla andra som arbetar inom vård och omsorg, men också till den som intresserar sig för existentiell hälsa och betydelsen av patientens berättelse. Medverkande: Christer Petersson, författare och allmänläkare; Anna Nergårdh, överläkare; Pernilla Glaser, författare och ledarskapskonsult; Sofia Karlsson, musiker Nadia Jebri, journalist; Anders Hagberg, musiker, Katarina Bernhardsson lektor i medicinsk humaniora. I samverkan med Studieförbundet Bilda och Narrativ Medicin

KONSERT SOFIA KARLSSON – EN SÅNG TILL SELMA MÅNDAG 20 APRIL 20.00

Det är 25 år sedan sångerskan Sofia Karlsson debuterade med sina ikoniska tolkningar av Dan Andersson på albumet *Svarta Ballader*. Hennes sjunde studioalbum är en hyllning till Selma Lagerlöfs verk och gärning – *En sång till Selma*. I tonsatta fria tolkningar av Lagerlöfs verk, böcker och brev hörs nya vinklar och utforskanden i Sofias musikaliska uttryck, där hennes legering av svensk vistradition, folkmusik och lekfulla genrelän fortsätter att ta intryck

KALENDARIUM

av sin samtid. Resultatet är en inspirerad hommage till Selma Lagerlöfs framstående visioner, hennes obändiga fantasi, orädsla och moderna tankesätt. Första spelningen gjordes inför en liten publik i Selmas hem på Mårbacka våren 2025 och nu får vi höra Sofia Karlsson sjunga dem på Sigtunastiftelsen.



FILM OCH SAMTAL
FRAMTIDEN BOR HOS OSS
MED JAN SCHERMAN
ONSDAG 22 APRIL 19.00

I den nya dokumentären *Framtiden bor hos oss* tar den tidigare TV4-chefen, journalisten och författaren Jan Scherman med oss på en resa i de utsatta förorterna i Göteborg, områden som så ofta förknippas med gängkriminalitet, arbetslöshet, utanförskap och rasism. Men här pågår också ett annat liv som sällan skildras i den vanliga nyhetsrapporteringen, ett liv präglat av hopp och framtidstro där föreningar, företag och enskilda människor går samman för att skapa en bättre framtid. Kvällens gäst Jan Scherman introducerar filmen i ett samtal med Sigtunastiftelsens direktör Helle Klein. *Samverkan med biograf Gröna ladan*



KULTURHELGSKONSERT
LONEY DEAR

FREDAG 24 APRIL 20.00

Loney dear är sångaren, låtskrivaren och multiinstrumentalisten Emil Svanängens egenartade musikprojekt där klassiskt låtskrivande möter komplexa produktioner. Loney dears liveframträdanden är lika särpräglade – allt från solouppsättningar med loopar till fullständiga symfoniska samarbeten. Oavsett om det är på en vinds-våning, i en katedral eller i en konsertsal, omformas musiken varje gång, formad av Emil Svanängens noggranna uppmärksamhet på ton, textur och emotionell närvaro. En unik röst, ett oberoende sinne och en kompromisslös konstnärlig vision. Ikväll får vi höra Emil Svanängen i trio med Mattias Ståhl, vibrafon, och Emanuel Lundgren, elektronika.



FÖRFATTARSAMTAL
MED KLAS ÖSTERGREN
LÖRDAG 25 APRIL 11.00

Klas Östergren har format livskänslan hos en hel generation. Sedan debuten 1975 har han gett ut tjugotalet romaner och samlingar med noveller och artiklar. Hösten 2025 kom hans prisade roman *Klenoden*, en högaktuell historia om ett politiskt och moraliskt tillstånd som har vält en hel nation över ända. Klas Östergren debuterade 1975 med *Attila*. Sitt stora publika genombrott fick han med *Gentlemen*, en modern pastisch på Strindbergs *Röda rummet* som filmatiserades 2014 i regi av Mikael Marcimain. Det fränt samhällskritiska perspektivet fördes vidare i *Fattiga riddare och stora svenskar*. 2005 gav han ut *Gangsters*, den efterlängtade fortsättningen på *Gentlemen*, och har sedan fortsatt att ge ut kritikerrosade romaner. Han har dessutom varit verksam som översättare av både prosa och dramatik samt författare till film- och tv-manus, bland dem

Gustav III:s äktenskap, *Offer och gärningsmän* och *Soldater i månsken*, de två senare i regi av Tomas Alfredson. Klas Östergren satt i Svenska Akademien 2014–2018.



VERNISSAGE
– VÄRLDEN BORTOM DENNA
LÖRDAG 25 APRIL 14.00 – 16.00
KONSTNÄRSSAMTAL 14.30

Konstnären Lina Selander och teologen Petra Carlsson Redell har under flera års tid samverkat i gränslandet mellan konst och teologi. På Sigtunastiftelsen visar de för första gången frukten av sitt gemensamma arbete. I *Världen bortom denna* presenteras platsspecifika verk och rumsliga arbeten med bland annat film, språk och fysiska objekt. Petra Carlsson Redell är professor i systematisk teologi vid Enskilda Högskolan Stockholm. Hon har skrivit och verkat i gränslandet teologi, ekologi, kultur och konst under många år med boktitlar som *Marken*, *andligheten* (2024), *Grästensteologi* (2023), *Avantgarde Art and Radical Material Theology* (2021) och *Foucault, Art, and Radical Theology* (2018), med flera. Lina Selander är konstnär samt professor vid Konstfack och bor och arbetar i Stockholm. Genom installationer och rörlig bild utforskar hon relationen mellan minne och perception, fotografi och film. Utställningen visas i Rosengårdssalen fram till den 29 maj måndag – lördag.

VALBORGSFIRANDE PÅ
SIGTUNASTIFTELSEN
TORSdag 30 APRIL

Sigtunastiftelsen bjuder in till en festlig vårmiddag. Efter middagen firas vårens ankomst med vårtal, sång och fyrverkerier i Sigtuna stad.

MAJ

FÖRFATTARMÖTE
MED CHRISTOPHER CARLSSON
MÅNDAG 4 MAJ 13.00

Möt Christoffer Carlsson, en av Sveriges mest prisade kriminalförfattare. Christoffer Carlsson är författare och doktor i kriminologi och fick sitt genombrott med den hyllade serien om Leo Junker, där *Den osynlige mannen från Salem* belönades med Svenska deckarakademiens pris för årets bästa svenska kriminalroman 2013. Med *Hallandssviten* – som sålt i över 300 000 exemplar i Sverige – har Carlsson etablerat sig som en av nordisk kriminallitteraturs starkaste röster. Serien inleddes med *Järtecken* (2019), följdes av den kritikerrosade *Brinn mig en sol* (2021), och kulminerade i *Levande och döda* (2023) – en roman som tilldelats en rad prestigefyllda utmärkelser: Svenska deckarakademiens pris, Glasnyckeln för bästa nordiska kriminalroman samt det danska Palle Rosencrantz-priset för årets bästa översatta krimina-lroman (2023 och 2025). År 2025 nominerades Carlsson även till Sveriges radios Novellpris och utkom med *En liten droppe blod*, ytterligare en fristående del i *Hallandssviten*. *Samverkan med Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket*

BERÄTTELSE OCH BERÄTTANDE
IDENTIFIKATION SKAPAR EMPATI
FREDAG 8 MAJ – LÖRDAG 9 MAJ

Den narrativa pedagogiken står i centrum för Abrahams Barns metod och pedagogik. Kursen vill därför inspirera till muntligt berättande genom kunskap om berättarteknik. Vi tar upp FN:s konvention om barnets rättigheter genom att utgå från litteratur av olika slag och samtidigt träna språkutveckling. Vi fördjupar oss i empati som teori och praktik samt får prova på en skivareverkstad utifrån Abrahams Barns metod Identifikation skapar empati. Abrahams Barns empatiprogram Vänner presenteras. Målgrupp: Bibliotekarier, pedagoger från olika yrkesområden och lärare från förskola, grundskola och särskola. Pris inkl helpension: 2 100 kr Kvinnliga pedagoger kan söka stipendium på 1 000 kr per person, vilket ger ett reducerat pris på kursen: 1 100 kr. För information om stipendium, detaljerat kursprogram och anmälan senast torsdag 16 april kontakta: elisabet.mattizon-armgard@sigtunastiftelsen.se; 08-592 589 98

MUSIKBAR
INGRID SCHYBORGER KVINTETT
FREDAG 8 MAJ 20.00

Ingrid Schyborger kommer ikväll till Sigtunastiftelsen med sin internationella kvintett och nya plattan *EVENFALL*. Ingrid Schyborger är en Stockholmsbaserad basist, efter tre år i New York, och räknas som en av våra främsta unga basister och kompositörer med en internationell karriär. I *EVENFALL* utforskar Ingrid betydelsen av det förgängliga, om ett livs obeständigheter som både har en början, ett slut, och som ständigt förändras. Ingrid har med sig ett band bestående av internationella musiker: den hyllade saxofon och EWI spelaren Dayna Stephens, virtuoson Hannes Bennich på altsaxofon, pianisten Rasmus Sørensen och trumslagaren Sun-Mi Hong.



SYMPOSIUM
- VAD ÄR SANNING?
LÖRDAG 9 MAJ 9.00 – 17.00

Forskare, författare och samhällsdebattörer diskuterar sanningsbegreppet i de auktoritära idéernas tid. Medverkande: Göran Rosenberg, Erika Bjerström, Charlotte Wagnsson, Liza Alexandra-Zorina, Fredrik Svanberg, Henrik Bohlin, Ted Hesselbom, Helle Klein och Sofia Kinberg med flera.

ÖPPET HUS PÅ SIGTUNASTIFTELSEN
SÖNDAG 10 MAJ 11.00 – 15.00

Välkommen till öppet hus på Sigtunastiftelsen. Vi bjuder på smakprov från kök och bageri, ger guidade visningar och håller öppet i bibliotek och arkiv.

VÄRLDEN BORTOM DENNA
– SPECIALVISNING

TORSdag 28 MAJ 18.00

Med utgångspunkt i den pågående utställningen *Världen bortom denna* har fyra medverkande – konstnären Lina Selander, teologen Petra Carlsson Redell, författaren och poeten Mara Lee samt teologen Märten Björk – fått var sitt rum på Sigtunastiftelsen. Deras uppgift har varit att låta just det rummet tala: att lyssna till dess materialitet, dess ljus och tystnader, dess historia och atmosfär. Dessa rumsliga iakttagelser bär de nu med sig in i ett gemensamt samtal med dig som deltar. Mara Lee är författare och poet, känd för sitt arbete med språkets kroppslighet, maktens poetik och det som sker i glappen mellan begär och identitet. Märten Björk är systematisk teolog som forskat om sekularitet, eskatologi och de politiska dimensionerna av tros-föreställningar. Tillsammans med Lina Selander och Petra Carlsson Redell låter de Sigtunastiftelsens rum bli medaktörer i kvällens utforskande: en möjlighet att erfara hur något annat, kanske en värld bortom denna, framträder i sprickorna.

SKRIVARKURS
– ATT SKRIVA SIN SJÄL
22 – 24 MAJ

Att hitta ett språk för det innersta är nödvändigt och lockande för många, men processen väcker ofta frågor: Hur ska jag våga öppna mitt innersta för läsare jag inte känner? Vem ska läsa det jag skriver och varför? Hur gör jag rent tekniskt för att nå fram till det jag vill uttrycka? Under ett par dagar i retreatmiljö får du handledning i skrivandet av Maria Küchen, författare och skribent och Kerstin Dillmar, kaplan på Sigtunastiftelsen och författare.

RETREAT VARA
29 – 31 MAJ

Vila, meditation och kreativitet. En tyst retreat för återhämtning och reflektion över var vi befinner oss i våra liv. För den som vill finns också möjligheten att hitta andrum genom kreativt skapande i enkel form. Retreatledare: Lars Björklund, präst och själavårdare och Tina Calén, konstnär och uttryckande konstterapeut, Expressive Arts.

KALENDARIUM

JUNI

SIGTUNASTIFTELSENS GRILLKVÄLLAR SÄSONGSPREMIÄR 4 JUNI

Välkommen till Sigtunastiftelsens populära grillkvällar i vår vackra Rosengård. Kött, fisk och grönsaker serveras direkt från grillen med fräscha sallader och läckra såser. Se hemsidan för sommarens aktuella datum.

VERNISSAGE HILDING LINNQVIST – VADAN OCH VARTHÄN

TORS DAG 4 JUNI 16.30
FÖRELÄSNING SUSANNA SLOÖR 17.00

Välkommen till sommarens utställning med en av 1900-talets stora svenska målare, Hilding Linnqvist. Utställningen tar sin utgångspunkt i konstnärens tidiga sökande under 1900-talets första decennier. Linnqvist arbetade under den tiden med motiv hämtade ur den närmaste omgivningen i Stockholms utkanter, från sörmäländska och

uppländska kyrkor där han hade uppdrag som dekorationsmålare. Omkring samma tid grundades Sigtunastiftelsen där vi nu, över hundra år senare, får möta Hilding Linnqvists arbeten. *Vadan och varthän* spänner bågen över livet, över alla möjliga vägar mellan avstickare och livsval. Vi får följa konstnärens spår genom skisserna och de lösa teckningarna. Här finns herdar, nymfer, androgyn, poesins veka hjältar och sagoberättare. Utställningen görs i samverkan med Stiftelsen Hilding Linnqvists konst och dess ordförande, konstnären och curatören Susanna Slöör. *Vadan och varthän* visas fram till den 9 okt, måndag-lördag.

TEOLOGISKA DAGAR OM EDITH STEIN 15 – 18 JUNI

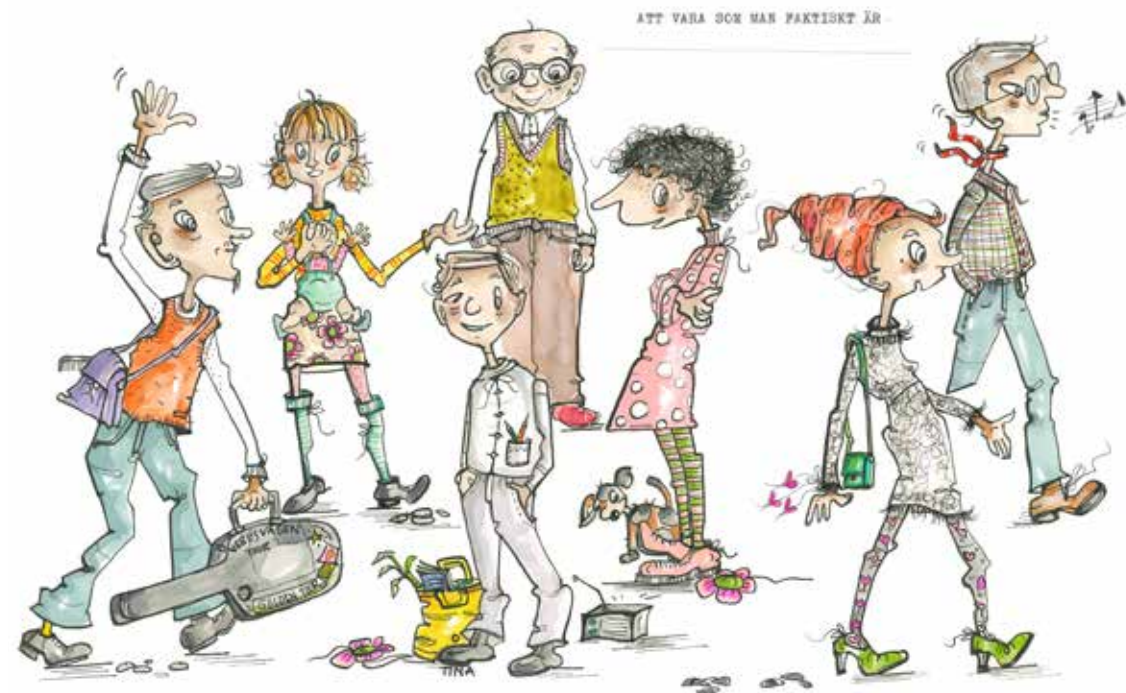
Välkommen till fyra fördjupande och inspirerande dagar om den heliga Edith Stein, filosof, judisk konvertit, karmelitnunna, martyr och en av 1900-talets mest

fascinerande gestalter. Medverkande: Kardinal Anders Arborelius OCD, Stockholms katolska stift, biskop Karin Johannesson, Uppsala stift, pater Christof Betschart OCD, dekan vid Teresianum i Rom, pater Clemens av Sankt Gabriel OCD, från karmelitklostret i Tågarp, Magdalene Thomassen, lektor vid VID vitenskapelige høgskole i Norge, Anita Goldman, författare, kulturskribent och kännare av judisk-andlig tradition.



FOTO: PETER TRENKLE

TINA CALÉN VID PENNAN



Sommar på Sigtunastiftelsen...



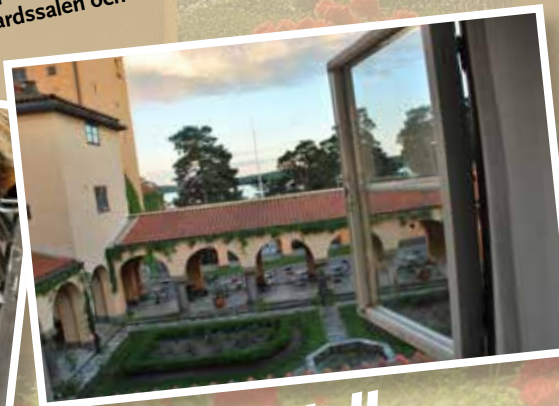
Konstutställning
– *Vadan och varthän* 4 juni – 9 oktober
Hilding Linnqvists utställning *Vadan och varthän* visas i Rosengårdssalen och kapellet hela sommaren.



Guidade visningar
Följ med på en guidad visning och lär dig mer om Sigtunastiftelsens spännande historia.
Måndag – fredag 14.00



Café
Pinfärsk bakverk direkt från bageriet. Caféet erbjuder även lättare luncher och sallader.



Hotell
Stanna kvar över natten och besök Sigtuna stad under din vistelse. Parkering och stor frukostbuffé ingår alltid i priset.



Sommaröppet i biblioteket
Låna en bok till hängmattan eller stranden. Biblioteket håller öppet måndag – fredag med högläsning för barn under utvalda datum.



Restaurang
Njut av Sigtunastiftelsens sommar meny i vår vackra Rosengård. Grillkvällar under utvalda datum i juni och augusti.



Pilgrimspaket
Vandra Ingegerdsleden – bo på Sigtunastiftelsen!

Välkommen att besöka oss!
www.sigtunastiftelsen.se



SIGTUNASTIFTELSEN

Hotell och konferens i historisk miljö

KONFERENS

20 KONFERENSLOKALER
MAX BIOSITTNING 180

HOTELL

62 GÄSTRUM
96 BÄDDAR

www.sigtunastiftelsen.se

